

...és kiadó.
...és ny...
...Kolosvár, St. Baro
...Pop (Brassai-utca) 10
Telefon:
...és kiadóhivatal
977, 228 és 1047
...N. Sz. — — — 598
...Ára pályaudva
...és vidéken is lej 8
...Babarestben — — — 5

UJ KELET

Di. Ramasetter R.
ZSIDÓ POLITIKAI NAPILAP

ELŐFIZETESI ÁRAK
Romániában
Egész évre — — 1050
Félévre — — — 550
Negyedévre — — 290
Egy hónapra — — 100
Az előfizetési ára „Föld”
címfű folyóirattal együtt
hav-ként 10 lejjel drágább
Csehszlovákiában
Egy hónapra — — ck 40—
Egyszám ára — — ck 2—

1936 június 28 Hétfő

Csaj-Kolosvár * IX. évfolyam * 138 szám

5686. Tamuz 16

Az ötközségek példája

Ugy is lehetne kezdeni, hogy négy erdélyi zsidó hitközség és egy Szentegylet nevét — azokét, amelyekről éppen szó lesz — kiragadjuk és előismerő szavakkal állítjuk oda példaképül a többi erdélyi hitközségek elé. Előismerésre, dicsőre, testvéri jobbotnyújtásra a legszebb okot nyújtották. Erdély összes zsidó hitközségei közül a lugosi, resicai, a temesvár-belvárosi hitközség és ugyancsak a temesvár-belvárosi Chevra Kadisa és végül a kicsiny brassói orth. hitközség voltak azok, akik elsőnek érezték meg az új idők lelkét és öntudattal teli áldozatkészéssel kapcsolódtak belé a palesztinai zsidó államépítés nagyszerű munkájába. Ezek a hitközségek azok, amelyek évi költségvetésükbe egy eddig ösmeretlen tételt vettek föl: a Keren Hajjeszódnak megszavazott évi összegeket. Lugos és Resica időben az összesek élén halad. Ez a két zsidó község már két év előtt határozott ebben az ügyben és azóta pontosan beszállítják az országépítő mászért: Lugos évi tízezer lejt, Resica évi kétezret. Most legújabbban a temesvár belvárosi hitközség évi tízezer lejt, a temesvár-belvárosi Chevra Kadisa évi ötezer lejt és a brassói orthodox hitközség évi ezer lejt Keren Hajjeszód hozzájárulást illesztett be a költségvetésének keretébe. A pusztán tény is éppen elég ok volna arra, hogy ezeket a községalkulatokat, vezető ségüket és elnökségeiket név szerint felsorolva és utat mutató példaképpen állítsuk Erdély zsidósága elé. Hiszen a tett, amelyre készségüket kinyilatkoztatták, az áldozat, amelyet hoztak és hoznak, oda emeli őket azok közé a századok közé, akik az egész zsidó nép egyetlen reménységei, akik szerető ragaszkodással, szent hűséggel, tettel, munkával, áldozatokkal építik a zsidó nép jövőjét és akiknek bátor büszkesége, zsidó büszkesége tiszteletet és megbecsülést kényszerített ki még az ellenségeink lelkéből is.

Mondom: dicsőretek ok és szó volna bőven. De mi megérezzük, hogy az ötközségek tettének méltatása nem azoritható belé egy mindennapi dicsőretek és előismerés keretébe közé. Mi úgy érezzük, hogy ennek a tettek mély történelemfilozófiai jelentősége van — és ebből a történelemfilozófiai szempontból akarunk rávilágítani a lugosi, a resicai, a temesvári és a brassói példákra.

A zsidó hitközség fogalma és jelentősége az utolsó évszázad leforgása alatt alapvető változásokon ment keresztül. Maga a „hitközség” szó és név is új keletű és ennek az alapvető változásnak kényszerű következménye. Valamikor, az a testület, amely a zsidóság belső ügyeit irányította, nem „hitközség” volt, hanem a „Kahál”, magyarul, egyszerűen: „Község”. Község a szónak társadalmi, kulturális, sőt politikai értelmében is. A szétszórt országokban, az egyes zsidó községek a legszélesebb körű társadalmi, kulturális és politikai autonómiával rendelkeztek. Ez a népi autonómia volt az, ami a zsidó nép életét két ezredév véres viharai között is fenn tudta tartani, a mi népi jellegünket, különállásunkat a népek társadalmában és népi szolidaritásunkat a nagy szétszórtság ellenére is meg tudta óvni. Enek a népi autonómiának letéteményese volt a zsidó Kahál.

A tizenkilencedik század politikai berendezkedésében azonban, — a nagy nemzeti államok kialakulása, amelyek mind a nemzeti kisebbségek elnyomása és beolvadása felé tendáltak, lépésről lépésre fosztotta meg a zsidó községeket évezredes autonómiájuktól. A törvénykezés állami egységesítése megszüntette a zsidó községek polgári bíraskodási jogát, a tanügy állami központosítása kivette a községek kezéből az autonóm népnevelés jogát és lehetőségét, a zsidó iskolák megszűntek — és amelyek még

megmaradhattak, azok is tendenciózus állami ellenőrzés alá kerültek. A Kahál lassan teljesen hivatását veszítette: megszűnt a létjogosultsága. A zsidó községek hajdan teljes politikai és társadalmi autonómiája kizáróan a hitéletre szugorodott össze: templomra és rituáléokra, kántorválasztásokra és — temetkezésekre. Valóban: egy nagy temetkezési processzus volt a tizenkilencedik évszázad egész zsidó közléte. A zsidó községek életét irányító autonóm Kahálból, kántorválasztó és temetkező egyesület: „hitközség” lett.

A huszadik évszázad új nemzeti áramlatainak kellett jönniük, hogy a zsidó közélet ráeszméljen a maga végzetes leromlottságára. És ma egy olyan regenerálódási processus első stádiumát éljük keresztül, amelynek minden ösztönös törekvése odairányul, hogy a zsidó népet hajdani autonómiáját, — új formákban bár, — de visszanyerjék. A zsidó községeknek vissza kell nyerniük hajdani tartalmukat: A zsidó népetlet inkarnációjává, a zsidó kulturális és politikai törekvések letéteményesévé kell válniuk. Ehhez a regenerálódáshoz vezető utakat

első pontja, conditio sine qua non-ja pedig az hogy a zsidó község újra a zsidó nép élő lelkiismerete legyen, hogy rá tudjon érezni — nem külső hatásokat alatt: de a lélek életöztönével rá tudjon érezni azokra a momentumokra, amelyek az egységes zsidó népközség életutját jellik.

Erdély zsidóságában egyelőre öt ilyen község volt csak, amely a lélek szent ösztönöségével ráértett minderre: az élet isteni parancsára. Lugos, Resica, Temesvár két községe és Brassó. (Az, hogy Brassóban, a kicsiny ortodox hitközség volt az utolsó, külön örömmel és elégtellessel tölthet el minden zsidó szívet.) Ez a történelmi filozófiai jelentősége az öt község Keren Hajjeszód budgetjének. Ok voltak az első, akik mint községek belé tudtak kapcsolódni az egyetemes zsidó nép nagy életreneszanszába és ezzel megtették az első lépést azon az úton, amely a mai szegényes, tartalomból kikopott „hitközségek” újra a Kahál jelentőségére és piedesztáljára emeli. Erdély zsidó hitközségei pedig, vajha követnék az öt példájukat. g. j.

Diplomáciai bonyodalom fenyeget Abesszínia felosztási terve miatt

Párisban nagy a nyugtalanság Anglia és Olaszország tárgyalásai miatt

(Páris, június 25. Az Uj Kelet tudósítójától.) Mussolini imperialista politikája és afrikai utja — úgy látezik — megereinte az első gyümölcsöket. Az abesszíniai kérdésben Róma és London között tárgyalások indultak meg, melyek különösen Franciaországban nagy nyugtalanságot váltanak ki. Tudvalegy ugyanis, hogy Abesszínia felett 1889 óta Olaszország gyakorolja a védnökséget. A Londonnal való tárgyalásokat az teszi szükségessé, hogy Abesszínia közvetlen szomszédjában van Egyiptomnak s így közös érdeke a két hatalomnak, hogy az Olaszország és Anglia között fennálló egyezményt megújítsák.

Anglia és Olaszország az új egyezményt az 1906 évi egyezmény megkerülésével akarják megkötöni s új megoldást keresnek a feltételek rendezésére, mégpedig Franciaország megkerülésével. Ezt a feltevést megerősítik az angol sajtóban megjelent közlemények, melyek szerint az olasz angol tárgyalásokon Abesszínia felosztásáról van szó.

Az új tárgyalások nagy nyugtalanságot keltenek francia körökben és a francia kormány felvilágosítást fog kérni Londontól és Rómától a jelenleg folyamatban levő tárgyalásokról. Franciaország hangsúlyozni fogja, hogy az abesszíniai kérdéssel csak himondottan Franciaország hozzájárulásával lehet dönteni. Franciaország el van szánva arra, hogy a Népszövetséghez fog fordulni, ha Abesszínia szuverenitását Olaszország és Anglia megsérteni próbálnák.

Az angol alsóházban követelték az Oroszországgal való szakítást

Chamberlain és Macdonald is felszóltattak. Óriási zajba fulladt az ülés

(London, június 26. Az Uj Kelet tudósítójától.) Azoknak az okmányoknak közzététele, amelyek azt bizonyítják, hogy a moszkvai központi vezetőség az angol szakszervezetekre hatást akart gyakorolni, pénteken délután az angol alsóházban éles vitára adott alkalmat.

Lucker Lampson konzervatív képviselő interpellációt intézett a kormányhoz, amelyben követelte az orosz szakszervezetek Angliában élő tagjainak kiutasítását és a diplomáciai viszony megszakítását Oroszországgal.

Ponsomby kijelenti, hogy az interpelláló nem tudja az orosz kormányt a Zinovjev által vezetett harmadik Internacionálétól, továbbá az orosz szakszervezetek vezetőségétől megkülönböztetni. Mindezeket egy kalap alá veszi, holt a valóságban az orosz szakszervezetek vezetői semmi befolyást sem gyakorolnak az orosz kormányra.

Lloyd George azt kérdezi, hogy egy ország belpolitikája jogot ad e ahhoz, hogy az illető országgal a diplomáciai viszonyt megszakítsák.

Macdonald azt mondja, hogy a diplomáciai viszony megszakítása ellenséges cselekedet volna, amely azonban nem akadályozná meg az orosz propaganda folytatását.

Chamberlain kijelenti, hogy a diplomáciai viszony megszakítása csak újabb, nem kíván-

tos alapul szolgálna európai nyugtalanságra. Hangoztatta, hogy Angliának elegendő oka volna panaszkodni az oroszok magatartása miatt. Oroszország több ízben megsértette az 1921. évi angol-orosz szerződés határozatait. A világkének azonban nem tenne szolgálatot az, ha a diplomáciai viszony Anglia és Oroszország között megszakadna.

Chamberlain beszéde alatt a munkáspártok állandóan zajongtak. A láрма megkétszereződött akkor, amikor a bolsevisták egyik leghevesebb ellenfele, Banes, szólásra emelkedett. A zajban egyetlen szavát sem lehetett megérteni. Az ülést felfüggesztették és elnapolták.

Felmentették Marzescu volt igazságügyminiszter támadóját. Bakarestből jelentik: Stefanescu Dragomesti, Marzescu volt igazságügyminiszter merénylőjének porében a bíróság ma kihallgatta tanuként Nicolescu fővárosi rendőrprefektust, Duca, Chirulescu volt liberális minisztereket, M. Dobrescu főügyészt, Vaitolanu Alexandrut, a volt miniszter öccsét, Caza professzort és Maniu Gyulát, a nemzeti párt elnökét. A vád és védbeszédek után a bíróság ítéletre vonult vissza és pár pernyi tanácskozás után kihirdették az ítéletet, mely szerint Dragomestit a hadbírósg felmenti a vád és következményei alól.

Mergékezett az olcsósági hullám. Sipos-céghez jött először. Vegyen harisnyát, keztyűt és fehérneműt Siposnál, Cluj, Reg. Ferdinand 8 szám.

ZSIDÓ KÖZÉLET

Marosvásárhelyi hírek

A marosvásárhelyi héber ovoda június 20-án tartotta szokásos évszázó ünnepélyét a színház termében. Minthogy negyven apróság mutatta be haladását a héber nyelvben. Hirschhorn Bozza szakosított vezetés mellett a gyermekek előmenetele öröndetes fejlődést mutatott. A mintegy kétórás műsor minden száma héber nyelven folyt le és meglepő, de egyben felemelő érzés volt hallgatni, hogy a gyermekek ajkáról milyen folyékonyan gördült az ősi nyelv. Éppen ezért megbecsülhetetlen az a szolgálata, amit a Debora tesz ez által a zsidó ügynek, hogy ezt a gyermekket fentartja.

A már régóta huzódó helyiség kérdése is mindinkább közeledik a megvalósulás felé és minden remény megvan arra, hogy a jövő tanévben már új saját helyiségben folytathatja a Debora az új eredményekkel biztató kulturális munkát.

Ugyancsak vasárnap tartotta a vásárhelyi zsidó iskola is évszázó ünnepélyét, ahol a növendékek újból tanúbizonyságot tettek arról, hogy hozzáértő vezetés mellett a legnagyobb teljesítményre is képes a zsidó fiatalság. Az a tanulóifjúság, amely a vásárhelyi ovodából és elemi iskolából került ki, egy tesztig, mint lelkiileg méltó Nachum Szokolov jelzőjére: az új zsidó nívóra.

A marosvásárhelyi Sómér-gyűlés július 10-én megszabásának igékező műsoros estélyt rendez. Az estély iránt, melynek jóvóméltól az ideiadakalehi táborozás költségeinek egy részét akadják fedezni a sómérok, általános érdeklődés nyilvánul meg, annál inkább, mert egyrészt a műsor abszolút irodalmi értéke, másrészt pedig a műsor után reggelig tartó tánc garancia arra, hogy az előadás nívós lesz és minden tekintetben fényesen fog sikerülni.

Záróünnepély a Tarbutban

A Tarbut-lyceum igazgatósága közli a szülőkel, hogy az intézet záróünnepélyét ma, 27-én, vasárnap délután 4 órakor tartják meg az intézet épületében. Érdeklődőket szívesen lát az igazgatóság.

* Legujabb divatu bordáros plisszák műhímzések, relief és ombréfestés legszebben készül Műhímző Szalonban, Str. Memorandului (Unió-u.) 15.

Akliba

Irtá Giszkalay János

Rabban Gamliél végrendeletében meghagyta, hogy az ő holttestét egyszerű fehér vászon ruhába öltöztessék, egyszerű deszkakoporsóba temessék el. És a nagy Rabban végrendelete törvényerőre emelkedett a zsidó népben. Attól az időtől kezdve, a zsidók fehér vászonruhába öltöztetik halottaikat és egyszerű deszkakoporsóban viszik örök pihenő helyére. És a temetés után a gyászoló család, a keserű halotti tor során (hamuval meghintett tojás) egy pohár bort is szokott kiüríteni: Rabban Gamliél áldott emlékének szól ez. Mert a zsidó néplelek ösztönösen megérezte, hogy mit jelentett neki Rabban Gamliél élete és munkássága. De a javnéi Szanhedrin, minden ösztöne gyászában is megkönnyebbülten sóhajtott fel és sietett az elnöki tisztséget a szelidlelkű, engedékeny tudóra, Jósua ben Chanánjára ruházni.

Jósua ben Chanánjának nemcsak a zsidóság körében, hanem az idegen világban is megszíható tudós hírneve volt. A Talmud följegyzései szerint többször volt alkalma magával Hadrián császárral is beszélni, olyankor, amikor a zsidó nép érdekei megkivánták. Hadrián ugyanis egyik életfeladatát tűzte maga elé, hogy a római világbirodalom minden részét beutazza és közvetlen érintkezés útján ösmérkedjék meg a birodalom egyes népeivel. Így többek között Judeát is meglátogatta és Jósua ben Chanánja, mint a zsidó nép hivatalos feje megjelent előtte, hogy a zsidóság sérelmeit elébe tárja. A Talmud följegyzései szerint ez a találkozás többször is megtörtént, de mindig eredménytelenül. Hadrián judeai látogatója, uralkodásának tizenharmadik évében történt. (130-ban a ker. id. u.) Ebben az időben alighanem már kivitelre került

Cucu csendőrőrmester „forradalmi lázadásai” vádolta meg a megvert visói zsidókat

Dr. Doros Titus prefektus szigorú vizsgálatot indított a zsidóverés ügyében

(Viseul de Sus Felsővisó, június 26. Az Uj Kelet tudósítójától.) Pár nappal ezelőtt részletesen beszámolt az Uj Kelet arról az antiszemita atrocitásról, melynek aktív hőse a Felsővisóra magánvizsgázni ment Cucu Nicolae kolozsvári csendőrőrmester és Temesan Vasile visói államtanító voltak — és a dolgok Máramarosban megszokott rendje szerint — szenvédő hőse az a hat zsidó tanuló, akit Cucu Nicolae — a rendelkezésére álló csendőrposzt segítségével — sikerült véresre vernie.

Cucu őrmester urat nem lehet megvádolni azzal, hogy nincsen benne előrelátás. Mert alighogy végrehajtotta hősiest tettét, rögtön táviratot fogalmazott meg Temesán tanítóval — erre már a közben letett vizsga képesítette — a belügyminisztériumhoz, melyben a felsővisói zsidóságot románellenes forradalmároknak tüntette fel. Épp akkor történt ez, mikor a felsővisói zsidóság képviselői Máramaroszigeten jártak panaszukkal, dr. Doros Titus vármegyei prefektusnál. A prefektus a panasztevő zsidóknak éppen a belügyminisztérium táviratát mutatta fel, melyben aziránt érdeklődik a miniszter, hogy

lefejevezték-e már a lázadó felsővisói zsidókat?

A belügyminiszteri távirat egyben aziránt is utasítást ad, hogy a „bűnösöket” a legszigorúbban büntessék meg.

Valóban, a mi kívánságunk is az volna, hogy a valódi bűnösöket valóban megbüntessék. Erre az a feltevésünk ad tápot, hogy az elrendelt vizsgálat okvetlenül ki fogja deríteni, hogy miben áll a visói zsidók „forradalmi magatartása” és egyben azt tisztázni fogja, hogy milyen törvényadta jognál fogva verték véresre az állam szolgálatában lévő egyének hat ártatlan zsidó fiatalembert?

De a vizsgálatnak nem szabad megállania a közigazgatási és büntető hatóságoknál. Mert a máramaroszigeti tankerületi inspektorátusnak is huzadéktalanul vizsgálatot kell indítani a visói tanítók ellen, akik a népnevelés élén nem tanítással, hanem antiszemita heccelődéssel foglalkoznak.

Cucu féle atrocitáson kívül újabb izgalom korbácsolja fel a visói zsidóság lelkiületét. A

visói iskolákban ugyanis, — nyilván a tanítók önkényes elhatározása folytán — szombati napra tűzték ki az évszázó vizsgálatokat.

Ezzel mintegy egy csapásra elvették a zsidó gyermekek elől azt a lehetőségét, hogy a szombat megszegése nélkül tudjanak levizsgázni.

Több ezer zsidó gyermek most Visón annak van kitéve, hogy a vizsga elmulasztása miatt ismételné lesz kénytelen az osztályt.

A felsővisói zsidóság a vizsgák terminusának szombatra való kitűzése miatt panasza ment a vármegyei prefektushoz. Egyben a közoktatásügyi minisztériumhoz is táviratot menesztettek, melyben sürgős orvoslást kérnek.

A visói atrocitások sorozatát ügyében, — mint értesülünk, — dr. Doros prefektus máris a legerélyesebb vizsgálatot indította meg. Az egész Máramaros zsidó közönsége feszült figyelemmel várja a vizsgálat eredményét és szoktak az atrocitásoknak megtorlását, melyek még a gazdag hazai krónikában is párjukat ritkítják.

Kérje

mindenhol Dreher-Haggenmacher
sörgyártmányait!

Márciusi világos

Dacia extra special.

Bavaria dupla maláta.

Zsoldos tanintézet

Az ország legrégibb és legjobb előkészítő tanintézete. Teljes anyagi felelősség mellet készít elő középiskolai magánvizsgákra, öregek számára vidéki tanulókat is.

Budapest, VII., Dohány-u. 84. Tel. I. 124-47.

a császárnak az a terve, hogy Jeruzsálem helyén római várost, a Templom romjain Zeus templomát fogja felépíteni. A egész zsidó népben szemmel látható volt a titkos forrongás, a lelkek erjedése, erre a hallatlan megbecstelenítő arculesapásra. A forradalom szinte a levegőben lógott. Az agg Jósua ben Chanánja győtrődvé sietett a császár elé, hogy közbe vesse magát: — eredménytelenül. Lehet, hogy éppen ő volt az, akinek a császár azt a feleletet adta, hogy megengedi a zsidó Templom újra építését is, — de nem a régi szentély helyén. Judeából a császár Egyiptomba ment. Judeában való megjelenése és még inkább, az ország területéről való tartozása végzetes kihatással volt a föltartozhatatlan események sorára. A császár látogatása és jelenléte arra sarkalta a római hatóságokat, hogy az új város, Aelia Capitolina építését sietessék és mennél hamarabb befejezzék. De minden újabb köoszlop, minden tégladarab, amely az elpusztított Jeruzsálem romjain Róma hatalmát és a császár akaratát hirdette, — egy újabb arculesapása volt a zsidó nemzetnek. Az öreg Jósua ben Chanánja, akinek békére hajló lelke irtózott minden vérontástól, nem merte a helyzet igazi képét feltárni a császár előtt. És ha merte volna is — hiába tette volna. Hadrián, — ez az öntelt, hiu őrmester-lelek, — el se tudta volna hinni, hogy az ötven év leforgása alatt kétszer vérbe tipott zsidó nép harmadszor is fejevert fogjon a világbirodalom uralom ellen. Jósua ben Chanánja csak könyörögni, csak megalázkodni tudott. És ebben a győtrődő megalázkodásában a végső határokig ment. Távozása fölcsabadította az addig még valamennyire féken tartott forradalmi erőket. Aki csak valamennyire is ösmerte a reményei ben megcsalt nemzeti érzéseiben megcsufolt, hitében meggyalázott zsidó nép lelki forrongását, az biztosra vette, hogy a fejeveres fölkelés

kitörése talán csak hetek, csak napok kérdése. A hur, a pattanásig feszült. Egyetlen csatára hívó jel — és az ország lángban áll. Jósua ben Chanánja kétségbeesve sietett a császár után Egyiptomba. A népét féltő végtelen szeretet legyőzte romlott agg testének minden gyöngeségét és a hosszú, farasztó ut után még egy utolsó, könyörgő kísérletet tett arra, hogy Hadriánt jobb belátásra bírja. Fölényes, gonoszul ostoba visszautasítás volt az eredménye minden fáradozásának. Az agg Jósua testben, lélekben megtörve vitette magát vissza a hazai földre. Az ő gyöngye keze nem tudta föltartoztatni a végzetet, magát, odaáldozó fáradozásainak kudarcra felmorzsolta, összetörte csudálatosan finom lelkét, érezte, hogy nem fogja sokáig tudni az elkerülhetetlen katasztrófát, — de meghalni mégis ott akart az áldott téltett rögn, Judea határai között. Jósua ben Chanánja utolsó kívánsága teljesült. Ott lehelte ki népe sorsaért győtrődő lelkét ez a virágkehely-lékű nagy, nagy tudós, tanítványai körében, zsidók földjén és hült tetemével sirba szállott a béke utolsó hirdetője és prófétája Judeában. A zsidó nép öszinte gyászal siratta meg nagy mesterét, de a halottat gyászoló sirásban már belé-belé csendült az új föltámadást hirdető kürtök rivalgása, fegyverek csengése és zsidó tizezrek harsány csatakiáltása. Hamarosan olyan napok viradtak, amikor tudósok iróvesszője helyett újra karddal irtak véres, dicsőséges sorokat a zsidó nemzetek történetébe, olyan hajnalok, amikor a tudós szobák kihunyt mécsvilága helyett, új, ragyogó csillag s állott Jakob egere és fényével elkápráztatta a messi jövendők évezredeit is. Csillagfiának, Bar-Kochbanak hívták a zsidó nemzetnek ezt az utolsó sugaras, szent felragyogását, — az ő dicsőséges nevének szenteljük tanulmányunk következő fejezetét.

(Folytatása következik.)

IROK B

Baráti felje

Peter Cornelius pokban biográfia jel Karl Maria Cornelius össze nagy gondossá a körbe tartozott, a fenn Wagner és Liszt zseka klasszikusaival kulturisztóriai érdek git a nagy alkotók

Különsen Weg gyelemreméltó felje Wagnerrel baráti v többek között így e „Wagner morál nélkülvő. Életpályá erkölcsi labirintusok csak kihasználja, az jelentenének. Befelje szellemének nagygyöngéit.

Mégis megborzo Mert ha alapos viz kell hogy kérdezzes s inte önző, nem a bet, mint amennyit lemi termelése gyöngébb a Wagner

Hiába, a hatalm csak ő marad és b tól, vannak pillanatok tudok eléggé meg h munk, ha látjuk, h mászra hibázik. H mi azon sajnálkozni ezért megszegni a

Figyelemreméltó indokolja, hogy mi elhasznia.

Lajos király sz szonyba és egy má metlen körülménye nek, hogy az imádnéje. Ez az asszon kesnő volt, özvegy relmes lett Wagner hogy Wagner feles megerősítették őt e férje többiben jel és egyre sürgette, szerezni magának király számára.

Igy spiritisztika kesnő el is ment felháborodására ott szajított és az idill királynak.

Nem akaro dotta a király — szonya Bülkwaé a ság határát. Külö

Parancsot ado ta'annul utasítsák megmondta a do lörösebb pletykák radt, ellenben, m tovább is rejteget világi pletyka elő

GYÖRI ILL

rierje. A pesti a egy sajátos irodá magából: a nádc kimondás, a futó get, a máról holt annyira megszillar stílusá lett, ame tizedek után is é a szellem hatja é sát és természete nős és érdekes é irodalomban. Gén annak a modern aszfalton, a főúri vizsgálobíró íróas

Benes nem mond le a külügyminiszterségről

Nem hissi, hogy az agrárvámoknak külpolitikai következményei lesznek

(Prága, június 26. Az Uj Kelet tudósítójától.) Jelentettük, hogy Benes csehszlovák külügyminiszter és pártja között ellentétek merültek fel, amelyeknek következtében a párt az elé az alternatíva elé állította Benes külügyminiszter, hogy vagy lemond képviselői mandátumáról, vagy pedig a külügyminiszterségről kell lemondania és akkor megtarthatja a mandátumát. A napok óta tartó Benes-válságban mára döntő lépés történt. A csehszlovák külügyminiszter ugyanis arra az elhatározásra jutott, hogy inkább képviselői mandátumát adja föl és pártjával különbözik össze, de a külügyminiszteri tárcájáról semmiesetre sem mond le. Benes ma pártjával, a nemzeti szocialista párttal közölte, hogy megtartását Masaryk elnök tanácsaitól tette függővé, aki helytelenít ebben

a kérdésben mindenféle vitát. Masaryk kívánóságának megfelelően tehát megtartja külügyminiszteri tárcáját, de képviselői mandátumát bármikor pártja rendelkezésére hajlandó bocsátani, ha az lemondását kívánja.

Prága, június 26. Benes a szaná'us külügyi bizottságának mai ülésén nyilatkozott a cseh- lengyel kereskedelmi tárgyalásokról, majd megemlítette, hogy a magyarországi tárgyalásokról az a véleménye, hogy az egyik fél engedelményeit hasonló engedményekkel kell ellensúlyozni. A magyar beavatkozásban a cseh agrárvámokkal kapcsolatosan a cseh állam szuverenitásának megőrzését látja és ezért a beavatkozást visszautasítja. Véleménye szerint a cseh agrárvámoknak nem lesznek politikai következményei.

A lemondott Rataj marsallt választották meg újra lengyel köztársasági elnökké

(Varsó, június 26. Az Uj Kelet tudósítójától.) A parlament tegnapi elnökválasztó ülésén újból Ratajt, a lemondott elnököt választották meg 176 szavazattal, Glombinszky nemzeti demokratapárti vezér 128 szavazata ellenében. Rataj kijelentette, hogy elfogadja megválasztását mindaddig, amíg olyan jelöltet talál, aki az egész kamara bizalmának örvendő.

Öngyilkos lett

a Nationala-biztosító nagyváradi fiókjának vezetője

Stadler Emil tragédiája

(Oradea Nagyvárad, június 26. Az Uj Kelet tudósítójától.) Megrendítő öngyilkosság tartja most izgalomban Nagyvárad lakosságát. Stadler Emil, a Nationala biztosító intézet fiókjának vezetőjére csütörtökönként péntekre virradó éjjel a Rhédey-kertben agyonlőtte magát és azonnal meghalt.

Az alig 32 éves főtisztviselő körülbelül egy éve került Nagyváradra, ahol a Nationala fiókjának vezetését vette át. Együtt dolgozott Grünfeld Sándorral és a munkát egy osztották fel maguk között, hogy Grünfeld külön üzletekkel foglalkozott és Stadler az irodai ügyeket vezette. Családjával a Lázár Vilmos-utca 8 szám alatt lakott, ugyanott, ahol hónapokkal ezelőtt Balek Vilmos nyugalmazott osztrák tiszt borzalmis körülmények között kiirtotta családját.

Stadler, annak ellenére, hogy rendkívül ideges ember volt, a legjobb harmóniában dolgozott Grünfelddel együtt. Néhány nappal ezelőtt azonban a hosszabb újáról hazatért Grünfeld apróbb rendellenességeket tapasztalt és a nagyobb bonyodalom elkerülése végett a bukaresti központtól revíziót kért. Kovács bukaresti revizor mindent a legnagyobb rendben talált

és mindkét vezetőnek legnagyobb meglepetését fejezte ki.

Stadler azonban nem tudott beletudni a szerinte gyanúsításnak vélt revízióba és annak ellenére, hogy teljesen korrektnek bizonyult a vizsgálat folyamán, mégis tegnap éjszaka magához vette Frommer-pisztolyát és a Rhédey-kertben halántékra lökte magát.

Stadler három levelet hagyott hátra. Egyikben kéri a feleségét, hogy ne nehezteljen öngyilkosságáért, de a szükség kényszerítette rá, mert nem tudja elviselni a biztosnak látszó nyomort. A másikban a rendőrséget kéri meg, hogy tekintsenek el a boncolástól. A harmadik levél a Nationala vezérigazgatóságának szól és ebben kéri a rehabilitálását.

Kétségtelen, hogy Stadler öngyilkosságának közvetlen mozgatórugója idegessége és az utóbbi időben megnyilvánuló üldözési mániája. Egyszer már végezni akart magával Bukarestben, ahol a Franco-Romana biztosító aligazgatója volt, de szándékát idejében észrevették és megakadályozták. A szerencsétlen végű fiatalember családja iránt óriási részvét nyilvánul meg.

Magyarországon kiáradt a Duna

A hatalmas áradás Ujpestnél áttörte a gátakat. Arvizveszedelem fenyeget Ausztriában is. Ötvenmilliónál is nagyobb az elpusztult kolozsmegyei falvak vízkára

(Cluj Kolozsvár, június 26. Az Uj Kelet tudósítójától.) Csak mára bontakozott teljes képe annak a borzalmas árvízvel párosult viharnak, amely Kolozsmegye két községét, Szászfeneset és Lónát rombadöntötte. A halottakat ma elmették és megkezdtek a romok eltakarítását.

Száz ház pusztult el

A katasztrófa második napján alakult csak ki teljesen az isencsapásnak szomorú képe. Kőocz vármegyei főmérnök tegnap és ma az anyagi károk összeírásán fáradozott. Ma délig hivatalos megállapítás szerint csupán Lóna község kára harmincmillió lejt tesz ki, Szászfenes kára még nincs megállapítva, sőt Lónán ma és holnap tovább folyik a kárbecslés. Hozzávetőlegesen mintegy száz ház és rengeteg gazdasági épület lett az árvíz martaléka. Ma délelőtt kiment a helyszínére a vármegyei állatorvos is, az ő megállapítása szerint száz marha és bivaly fulladt bele a gyorsan jövő árba.

Hatvanezer lej gyorssegély

Tegnap a vármegye prefektusa a két község katasztrófájáról távirati jelentést tett a belügyminiszternek, ma hatvanezer lej gyorssegélyt küldtek ki a hajléktalan és élelem nélkül álló szerencsétleneknek, egyidejűleg a prefektus megkeresést inté-

zett a hadtestparancsnoksághoz, vezényeljen ki egy század katonát, hogy a romok eltakarításánál segítség kezdenek. A prefektus ki fogja eszközölni, hogy a két község adóját engedjék el és hogy a kincstári erdőkből ingyenes építőanyagot kapjanak.

A kamatmentes kölcsön kieszközlése már nagyobb nehézségekbe ütközik, lehet azonban, hogy a belügyminiszter, akinél Calutiu prefektus holnap személyesen tesz jelentést, hozzá fogja juttatni a szerencsétlen gazdákat kölcsönhöz.

Galatz viz alatt

A vihar nemcsak Erdélyben, hanem a Regátban és az ország többi részeiben is pusztított. Brailában és Galacon tegnap újabb felhőszakadások voltak, amelyek igen sok kárt okoztak. Brailában, a külvárosok viz alatt állanak, 5 ház összedőlt. A vasutvonalak is nagy károkat szenvedtek és átszállással közlekednek. Galacon az összes pincék vízzel vannak telve, itt is számos ház bedől és a város alsórésze rendkívül fenyegetve van.

Magyarországon kiáradt a Duna

Budapest, június 26. Beszámoltunk már arról a hatalmas felhőszakadásról, amely a magyar fővárost ugyszólván viz alá borította. A nagy esőzések következtében a Duna több helyen kiáradt, utjában mérhetetlen károkat okozva. Ujpesten és

Megyeren a gátakat két helyen is átszakította és hullámaival belepte az egész környéket.

Az erős áradás délután négy órakor a töltéseket is átszakította, úgy, hogy erős katonai és rendőri osztagokat kellett kivezényelni a veszélyeztetett helyekre. A Duna áradása nagy pániakat idézett elő nemcsak az újpesti, hanem a fővárosi lakosság között is. Nyomban katonai buvárokat vezényeltek ki azokra a helyekre, ahol a Duna a töltéseket felszakította és a viz alá kerülve megfeszített munka árán betörték a keletkezett réseket.

Ujpest város tanácsa a Váci-ut mentén két méter magasságban gyalogjárót építtetett, hogy a személyközlekedést fentarhassa.

Ujpest viz alatt

A Duna a vízműveket is elöntötte, úgy hogy a város vízellátásában is zavar állott be. Az Egyesült Izzólámpagyár, amely magas töltésen fekszik, nincsen közvetlen veszedelemben. A Victoria bútorgyárban azonban 83 centiméter magas a víz. Ugyancsak teljes viz alatt áll a gróf Károlyi féle Angol Cérnagyár, az Üveg- és a Téglyagyár telepek.

A veszélyeztetett helyeken a lakókat kitelepítették. Egész éjjel katonai és rendőri osztagok fáklyavilágítás mellett igyekeztek menteni. Újabb jelentések szerint Ujpesten 675 centiméter a Duna. A földművelésügyi minisztérium hivatalos kommunikéje szerint a megáradt Duna Szentendrén is áttörte a gátat, ahol szintén katonai buvárok tömtek be a réseket. A kommuniké szerint dacára a sűrű esőzéseknek, a vizekben nem történt számbavehető kár, csupán a gyümölcsstermes van veszélyben.

Szalzburgban havazott

Bécs, június 26. Az országos esőzések következtében a Duna mellékfolyói ismét áradásnak indultak. A szalzburgi hegyekben 1400 méter magasságig havazás volt.

Szépség

a legdrágább kincse minden nőnek. A szépség ápolása megőrzi az ifjúságot, kívánatossá tesz és szerencsét hoz.

Az Elida Ideal-szappan a bőrnek egészséges szint ad és megóvjá fiatalos rugalmasságát.

Tisztább, enyhébb és sokkal kellemesebb illatu.

ELIDA
IDEAL-SZAPPAN

Utolsó maradékig illatos

a frank m

„Franciaorszag meg.” Az e

— Mint gálni volt a való nyilván sajtó számára ban, egyszer Marron, hol épületében fogadásokra szerül s inter nem tudom Önnel, hogy D, nézze meg Találomr

lapot: — magányos olvadt keze neve, mint fokozatosan elhagyott és elbírom: mi így a többie amit egybe nek, mon m tépelt alálat jegygyűrű ékszerék, egy — egy köte frankos gom le franc, de És levelek g rokon, miki érzélgősek ta az ember ez

— Azt talanul több azt is joggal egyáltalán e számbajövő agg marécha kenyere. — szó. A köze jam. Éa ka de ez hábor got a Marn oiák szereti kötelességét akarat . . . én voltam a France. Mo ha bizunk franciáknak

A magu Boczásson r elmondani. pen a Cons gozom.

— Nem meg a kérd kell többé boru földré

— Ne A háboru eszköz. A g törekvése á áldatlan há jét, de nem mészete tes rad a supre mégis csak lehetetlenne háboru-kez készülni, h minő hábo társasaság: ház ezt az

atszakította és...
kor a töltéseket...
mai és rendőri...
helyeztetett ha...
ot idézett elő...
lakosság kö...
vezényeltek ki...
töltéseket fel...
szített munka...
mentén kit...
tett, hogy a...
pest víz alatt...
e, úgy hogy a...
lott b. Az...
töltésen fek...
A Victoria...
magas a víz...
Károlyi féle...
lagyar telepek...
kat kitelepítet...
szakok fáklya...
Ujabb jelenté...
A Duna. A...
s kommunikéje...
n is áttörte a...
tömték be a...
a sűrű eő...
számbavahető...
szélyben.
gban havazott...
özések követ...
aradásnak in...
méter ma...

a bőrnek...
a fiatalos...
llemesebb...
A...
PAN...
iflatos

Joffre tábornok a frank marnel csatáját készíti elő

„Franciaországot csak a franciák menthetik meg.” Az egész nemzet talpraállott a frank megmentésére

Joffre francia generális, a marnel csata hőse most újra a francia nép szolgálatába állott. Ezuttal nem a harcmezőn, hanem az ország pénzügyi esztaterén fogja össze az erőket. Ő a „Contribution Volontaire“ vezetője, melynek az a feladata, hogy a frankot megállítsa zuhanásában. Egy magyar újságíró felkereste új hivatalában Joffre generális, aki a köve kezű édeskes nyilakozatot tette a frank megmentéséről és az ezzel kapcsolatos akcióról:

— Mint katonának egész életemben hallgatni volt a kötelességem. Az én munkám nem való nyilvánosság elé és soha nem beszéltem sajtó számára, mondta Joffre maréchal és valóban, egyszerű dolgozószobája a Champ de Maron, hol engem, a „Legfőbb Haditanács“ épületében fogadott, szemelláthatólag nem fogadásoknak és nyilvánosságoknak, hanem egyszerű s intenzív munkára van berendezve. „Én nem tudom csevegő szölamokban megmagyarázni Önnek, hogy a Contribution Volontaire micsoda. De nézze meg napi postánkat: abból megítélheti.“

Találomra emelek ki a levéltengerből néhány lapot: — „Apám államügyész volt, — írja egy magányos nő Boulogneból, — hagyatéka elolvadt kezemben, amint a frank, amelynek neve, mint szimbólum hazám nevével egy, fokozatosan vesztette értékét. Ezért véletemem elhagyott és most kezem munkájából élek. Én elbírom: más tán nem bírja el. Ne járjanak így a többiek is, mint én. Ezer frank minden, amit egybe tudtam gyűjteni: itt küldöm Önnek, mon maréchal.“ Aztán egy boríték, ki tépett aláíratlan cédula benne: „Mellékelve két jeggyűrű aranyból.“ És aranyórák és régi ókszerek, egy leányiskola gyűjtése Toulonból, — egy köteg régi Napoleon arany, egy ezerfrankos gombostűvel papírra tűzve „pour sauver le franc, de la part de deux amoureux...“ És levelek gyakorlatlan írással, vonalzott papírokon, miket nem reprodukálók, mert nagyon érzékenyek talán és franciának kell lenni, hogy ez ember ezt a nyelvet megértse.

— Azt modhatná, hogy a szegények aránytalanul többet adakoznak, mint a gazdagok és azt is joggal kérhetné talán, hogy lehet-e egyáltalán egybegyűjtenünk e roppant feladatra számbajövő összeget, — magyarázza lassan az ag maréchal, kinek a beszéd láthatólag nem kenyere. — De ezuttal nemcsak a pénzről van szó. A közérkölcsekről van szó, hogy ugymondjam. Én katona vagyok és nem fináncember, de ez háboru. Mi mentette meg Franciaországot a Marnenél? Egyszerűen az, hogy a franciák szeretik hazájukat. Mindenki megtette a kötelességét. Egy hatalmas élan volt, egység, akarat... mindenki... mind franciák. Nem én voltam az a Marnenél, hanem mindenki. La France. Most is ez kell. Nem veszhetünk el, ha bizunk önmagunkban. Franciaországot a franciáknak kell megmenteni.

A magunk ereje. A magunk bizalma. Eanyi. Bocssáson meg, hogy nem tudom azt másként elmondani. En itt ebben a szobában voltaképpen a Conseil Suprême de la Guerrenek dolgozom.

— Nem reméhatjuk e hát, kockáztattam meg a kérdést, hogy a marnel csatának nem kell többé megisméltódnie? Hogy a világháboru földrésztünk utolsó háboruja volt?

— Ne gondolja, hogy a háborut szeretem. A háboru csak a béke eszköze. De szükséges eszköz. A genfi békemű és a nemzetek béketörekvése általában, biztosra veszik, hogy sok áldatlan háborunak veheti és fogja venni elejét, de nem minden háborunak. Az ember természetesen teszi, hogy vésőül mégis a háboru marad a suprema lex. És bármit beszéljenek, mégis csak az a módja, hogy minden háborut lehetetlenné tegyünk, hogy készülnünk rá. Nem háboru-kezdésre kell készülni, hanem úgy kell készülni, hogy készületlen ne leljen meg semminő háboru. Franciaország demokratikus köztársaság: békés, bizó és optimista. Ezért ne héz ezt az igazságot megérteni a mi hazánkban.

Nyolc géppel indult meg az első romániai légi postaforgalom

Óriási ünnepségek a baneasi repülőtéren. A postai repülőjárat menetrendje és díjszabása

(Bucuresti Bukarest, junius 26. Az Uj Kelet tudósítójától.) Tegnap délután öt órakor nagyszabású repülőmüning keretében inagurálták a bancaiai repülőtéren a romániai polgári légiforgalom első útját. Az ünneplés megnyitáson, amely óriási közönséget vonzott a repülőtérré, résztvett Ferdinánd király, Mária királyné és Miklós királyi herceg. Röviddel a királyi család megjelenése után kiérkezett a repülőtérré a postautó, amelyről átrakták a szárnya'akban elhelyezett 8 szolgálati repülőgépre a különböző rendeltetési helyekre szánt első légi-postaküldeményeket.

Az uralkodó jeladására a nyolc repülőgép egyszerre felemelkedett és rövid demonstratív repülés után Galacz felé vették útjukat. A postaszállító gépek eltünése után a bukarasti repülőiskola tanítványai tizenkét repülőgéppel bravuros mutatványokat végeztek a levegőben, majd kiosztották a repülőbiztek között a hadügyminisztérium érmeit.

A „Nemzeti Légi Szolgálat“, amely a hadügyminisztérium kebelén belül működik, az első légi

utak utirendjét a következőképen állapította meg. 1. Bukarest—Galacz, indulás a fővárosból 15.15 órakor, érkezés Galacba 17 órakor. Indulás Galacból 9.15, érkezés a fővárosba 11 órakor. 2. Bukarest—Jasi, indulás a fővárosból 15.15 órakor, érkezés Jasiba 15.19 órakor. Indulás Jasiból 7 órakor, érkezés a fővárosba 11 órakor. 3. Bukarest—Kisenev, indulás a fővárosból 15.15 órakor, érkezés Kisenevbe 19.15 órakor. Indulás Kisenevből 7 órakor, érkezés a fővárosba 11 órakor. A Bukarest—konstancai utat csak a jövő hónapban állítják be.

A légi közlekedés egyelőre csak postaküldemények továbbítására szorítkozik, mégpedig aránylag alacsony díjszabás mellett. Levelezőlap díja 3 lej, zárt levél 20 grammig 6 lej, azonfelül minden újabb 20 grammért 20 lej. Pénzeslevél továbbításánál az előző árakhoz 12 lej plusz minden ezer lej után. Postacsomagokat legfeljebb 20 kilogramig továbbít a légipostaszolgálat kilogramonként 32 lejes díjszabással.

Panama állam külön amerikai népszövetség alakítására hívta fel Amerikát

A panamerikai kongresszuson döntenek a javaslat felett

(Newyork, junius 26. Az Uj Kelet tudósítójától.) Tudvalevő, hogy az amerikai államok egy panamerikai kongresszus összehívását határozták el, melyen az Amerikát közvetlenül érintő kérdéseket és azokat a szempontokat fogják megtárgyalni, melyek speciálisan Amerika érdekeivel kapcsolatosak.

A panamerikai kongresszussal kapcsolatban most Panama állam azt az eszmét vetette fel, hogy a panamerikai kongresszuson meg kell alakítani a külön — s Európa érdekeitől elvonatkoztatott — amerikai népszövetséget. Ennek realizálása végett fel fogják szólítani az összes amerikai államokat, hogy gyűljenek sürgősen konferenciára össze, amelynek az lesz a feladata, hogy kidolgozza az új népszövetség tervezetét.

A Panamerikai kongresszuson résztvevő amerikai államokban Panama állam felhívása élénk visszhangra talált és remélik, hogy a terv rövidesen meg is fog valósulni.

Julius 10-én berekesztik a parlamenti ülészakot

A magyar párt parlamenti csoportja látogatást tett a belügyminisztériumban

(Bucuresti Bukarest, junius 26. Az Uj Kelet tudósítójától.) A magyar párt parlamenti csoportja ma délelőtt tisztelgő látogatást tett Bucsan belügyi államtitkárnál. A tisztelgés után Bethlen György ismét előadta azokat a főleg iskolásérelmeket, melyek a kormánnyal kötött paktum értelmében megoldásra várnak.

Bucsan rendkívül előzékenyen fogadta a képviselőket és türelmüket kérte. Egyben ígéretet tett arra, hogy a kívánságok ügyében haladéktalanul megteszi a szükséges lépéseket. A látogatás után Barabás Béla dr. és Thornya Gyula dr. nyilatkozatot adtak a Rapid munkatársának.

Barabás és Thornya nyilatkoztak

Barabás Béla kijelentette, hogy először jár Bukarestben. Elragadtatással nyilatkozott a királyné szépségéről és a megnyitó ülés impozáns lefolyásáról. Azután kitért a személye elleni támadásokra és kijelentette, hogy az ő magatartása mindenki előtt nyitott könyv és így nem érti a támadásokat. Aki őt ismeri, az tisztában lehet, hogy a vádak nem igazak. Lovjális polgára Romániának, de ez nem zárja ki azt, hogy ne legyen egyuttal jó magyar is. Nyugodt lelkiismerettel néz az igazságok elé. Thornya dr. a következőket mondotta:

— Azt veti az ellenzéki sajtó a szememre, hogy Genfben pert vittem a román állam ellen. Már több ízben hangoztattam, hogy Genf számunkra csak az utolsó fórum volt és csak azután mentünk oda, ha már minden fórumon elutasították jogos igényeinket. Genfben Duca akkori külügyminiszter azt mondotta nekem, akkori megyünk Genfbe és miért nem Bukarestbe, hiszen Bukarest közelebb van Genfnél. Amikor tehát most Bukarestbe jövünk, miért támadnak minket. Hova menjünk tehát panaszainkkal? Az én lelkiismeretem nyugodt, mert sohasem vétettem a román állam ellen.

Julius 10-én véget ér a nyári ülészak

Hivatalos helyről származó értesülések szerint a kormány mindent el fog követni, hogy a parlamenti szessziót legkésőbb július 10-én bezárhassa, mert az uralkodó július 11-én reggel külföldre akar utazni. Ha ez sikerül, ami valószínű is, mert a kormány koncessziókat is kész tenni, csakhogy a parlament ülésszakai nyugodtságot és menetét biztosítsa, úgy még a parlament bezárásának napján sor kerül a kormány újjalakítására. Az új miniszterek még e napon leteszik az esküt az uralkodó kezei közé, ami után az uralkodó külföldre megy.

A kamara egyébként hétfőn kezdi meg az igazolásokat, melynek során Bratinu Vintila felolvassa a liberális párt elvi deklarációját a választási tulkapások ellen.

Sorra peticionálják a megyék szenátorválasztásait

A megyei tanácsok szenátorválasztásainak eredményeit az ellenzéki pártok sorra peticionálják meg.

Bukarest (Rapid) Eddig a következő petíciók érkeztek be a szenátushoz:

Arad, Bacau, Balti, Bihar, Cetatea Alba, Chus, Krassó, Máramaros, Dolj, Olt, Szatmár, Tighina és Kisküküllő megyék választásait támadták meg részint a liberálisok, részint pedig az egyesült ellenzék.

A képviselő választások eredménye sem tekinthető lezártnak. Politikai körökben biztosra veszik, hogy a kamara hozzájárul a bihari és jalomitzai választások rektifikálásához, mert maga a központi választási bizottság is beismerte tévedését. Az ellenzék így két újabb mandátumhoz jut.

Oradea-Mare-Nagyváradon: Blum Zsigmond, Str. Anrel Vlaicu 51., vagy Ezedévi emléktér 2. (Ernyőtüzet.)

HIREK

Az Uj Kelet az egyesült erdélyi és bánáti zsidó sajtó napilapja
 Szerkesztők: Glaszaly János és dr. Marton Ernő
 Felelős szerkesztő Dr. Marton Ernő
 Az Uj Kelet cikkének kiadásával csak a levél megjelölésével engedjük meg.

A mai naptár

Vasárnap
 5686. Tamuz 15.
 1926. június 27.

Hétfő
 5686. Tamuz 16.
 1926. június 28.

Tekintetes Söhivatal!

Cluj-Kolozsvár, 1926. június 27.

Mély tisztelettel a következőkben adom válaszomat azon b. leiratokra, amelyben a jelenleg uralkodó pénzügyi megszüntetésére vonatkozólag kérték javaslataimat. Ezek főbb pontokban a következők:

1. Köteleztessenek a bankok, hogy az adósaik fizetési ígéreteit készpénznek vegyék. Ez a készpénz forgalomba kerülve, nagyban növelné a bankjegymennyiséget, miután az adósok rengeteget ígérnek.

2. Neveztesse ki a pénzügyminisztérium előteremtő osztályához azok az urak, akik eddig magánvállalkozásból az országuton közlekedtek egy részét „pénzt, vagy életet“ felkiáltással állították meg. E képességeiknek a minisztérium nagy hasznát venné.

3. Alakítsanak önkéntes rohamcsapatok, amelyek a CFR vonalain való utazást vállalják. Ezeket a köz nagyobb összegű életbiztosítással látván el, rövidebb utaztatás után már abban a kellemes helyzetben volnának, hogy a biztosítási díjat felvehetik. Ez az összeg az ország gazdasági vérkeringésébe jutva, szintén hasznos szolgálatot tenne.

4. Szemeltessenek ki az összes adóhivatalok pénztárnoki állásaira olyan egyéneket, akikről megbízható, hogy helyes gazdasági érzékkel a trezorokban heverő pénz gyors forgalomba hozatalára sürgős intézkedéseket tettek. Részre-kezesekkel az illető községek államügyészei fognak szolgálni.

5. Tiltassanak el mindazok az átlátszó, alantas szándékú manőverek, amelyek azt a célt szolgálják, hogy a pénz rejtékében maradjon. Így pld. ha a soros írója a Maga Gondját Visselő Bank és Készpénzár Rt. igazgatóvásihoz fordul azzal a céllal, hogy a bankból több százezer lejt folyóvétel, ez összeget a termelő rétegek között elosztva: legyen a banknak megítélve, hogy e kívánság elől a szokásos semmitmondó ürügyekkel (biztosíték stb.) ki térhessen.

6. Számítsanak át lejtbe azok a közmondások, amelyek igazságukat aranyban, vagy nemes valutában fejezik ki (krajcárból lesz a holdford, ki korán kel, aranyat lel, fekete kézzel ezüstpénzt keresnek, eredj a frankba, gurul a rubel, minden ember életének egy devizája legyen, legjobb az arany középut, Sárarany). Az így kell eljárni az aranyigazságokkal, amelyek az igazságügyi miniszter útján a nemzeti bank készleteibe utalendók és a megfelelő papírpénz-kibocsátás alapjául szolgálják. Az aranykőpések részére külön megyei köpöcsészék állítandók fel, ezek közül egy Weiss Sándor József rendelkezésére bocsátandó.

7. Üssenek meg az őszi sátorosünnepnek szűke helyett pénzezükében. Így nyolc kínos nap árán egész évben szűke nélkül élhet mindenkinek.

8. Merítsessék ki az Aranyos folyó teljes egészében. Lapátoltassék össze a Torda-Aranyos vármegyében az utakon és utcákon heverő sár, amelyet szintén bankjegyzet gyanánt kell felhasználni.

9. Adassék 10 éves moratórium a tartozásokra. Ma az a helyzet, hogy mindenki kipurgatja a pénzt, hogy az adósságait fizethesse és így ez a pénz nem vesz részt a forgalomban,

Kitiltották az újságírókat a parlamentből

Miron Christea patriarcha tiltakozik a vasárnapi ülések ellen

(Bucuresti-Bukarest, június 26. Az Uj Kelet tudósítójától.) A parlament mai ülését alighogy megnyitották, a képviselők a szekciókba vonultak az igazolások előkészítésére. Ugyanezt tették a szenátusban is. Mindkét házban a legközelebbi ülés holnap délelőtt 9 órakor lesz. A patriarcha tiltakozott a vasárnapi ülések ellen. Nagy feltűnést keltett, hogy az újságíróknak megtiltották a kamara folyosóin való tartózkodást. Az újságírók azonnal értekezletet hívtak össze, amelyre meghívták az újságíró képviselőket, Ducat és Luput is, akik megígérték, hogy intervenálnak a tilalom visszavonása érdekében.

A szekciókhoz a magyar szenátorok közül — ezzel szemben az adósságait se fizeti senki. Hatshat az adósságot nem kell fizetni, az ember könnyebb szívvvel költi el a pénzt, amit idáig elvont a forgalomtól.

10. Birassanak rá a nemesvalutájú külföldiek, hogy Olaszország, Franciaország, Anglia és Svájc helyett hozzánk jöjjenek pénzt költeni. E célból renoszak tartózkodás, hanem külön itt-élti meghalhatósági engedélyt is adjanak ki a sziguranak. Ha ez se csábítja őket, akkor a legszükségesebb eszközökhöz is lehet nyulni, mint például az előzékeny fogadtatás és minden zaklatástól való mentesítés.

11. Foglaltassék törvénybe, hogy az „aranyom“, „kincsom“, „drágaságom“, „nemadnálak-odaavilágmindenkicséért“, stb. kijelentések kello értékelés után a megszólítottak aranyfedezet gyanánt való felhasználást vonják maguk után. Ezzel egyszermind az ezirányú lelkesedés is kello mederbe szoríthatatnék.

12. Adományoztassék e sorok írójának az eddig használt Mór helyett a „Vintila“ kereszt név a kardokkal, a közgazdaság terén fenti javaslata után remélhetően elért sikeres működése elismeréséül.

Teljes tisztelettel:
Drót Mór

— **Tulzottak voltak a spanyol összeküvérséről szóló hírek.** Madridból jelentik: Hivatalos közlés szerint az összeküvérséről szóló hírek tulzottaknak bizonyultak. Kommunista kísérletről van szó, amely teljesen jelentéktelen. Néhány tartalékos tiszt is résztvett a komplotban, amelynek tagjait letartóztatták.

— **A munkaügyi miniszter elutasította a régi zárórák iránti kérelmet.** Mint ismeretes, a munkaügyi minisztérium egyik legutóbbi rendelkezésével az egész ország területére új zárórákat léptetett életbe. A kolozsvári kereskedők a rendelkezéssel kapcsolatosan memorandumot terjesztettek a miniszter elé, amelyben kérik, hogy az új zárórákat helyezze hatályon kívül és Kolozsvár részére adja meg a régi zárórákat. A kereskedők interven- ciónak a munkaügyi inspektorátus elhatározta, hogy a minisztérium válaszában megérkezéig a régi zárórákat hagyja érvényben. Ma váratlanul megérkezett a minisztérium távirati utasítása, amelyben fentartja az új zárórákat és utasítja az inspektorátust, hogy ezeket léptesse életbe. A minisztérium intézkedése rendkívül kellemetlenül érintette a kolozsvári kereskedőket és ezért Tuffi Richárd, a Sfatul e'nöke ma felutazott Bukarestba, hogy a régi zárórák érvénybenhagyása érdekében intervenáljon Transcu Jasi miniszterrel. Chirilla inspektor Tuffi visszaérkezéig még a régi zárórákat hagyja érvényben.

— **A Banca Nationala előlegezi a bacaul tűzkárosultak építkezéseit.** Bukarestből jelentik: Bacau újjáépítésére alakult segélybizottság, melynek elnöke tudvalevőleg Maria királyné, megállapodást kötött a Banca Nationalával az építkezési költségek előlegezésére. Az építési munkálatokat remélhetőleg szeptember 1-ig befejezik. Egytipusu házakat építenek a leégett helyébe. A Banca Nationala által hitelezett összegeket az ország különböző részeiben megindított segélyakciókból és a kormány segélyéből fogják törleszteni. Remélik, hogy a hajléktalanok már ősszel beköltözhetnek új házaikba.

— **Hajózható csatornával kötik össze Csernavodát és Konstancát?** Párisból jelentik: A „Temps“ mai száma ismét foglalkozik a dunai hajózás problémájával és eddigi megállapítja, hogy a feketetengeri kikötők már nem felelnek meg a megnövekedett Románia

eddig Kocsány János és Barabás Béla mandátumainak megtámadása érkezett be. A kamarai mandátumokat a parasztpárt, illetve a nemzeti párt mindenütt megpeticionálta. Ahol ez még nem történt meg, a nyilvános ülésen fog megtörténni. Az egyesült ellenzék egyébként széleskörű vitára készülődik.

Vajda Sándor volt miniszterelnök értesítése szerint a kamara, illetve a szenátus üléseit hétfőtől kezdődőleg egyik nap délelőtt, másik nap délután fogják megtartani. Ezzel a szekcióknak akarna nagyobb munkaidőt biztosítani.

A magyar párt parlamenti csoportja ma is folytatta a tanácskozásait.

világkereskedelmi relációinak. A román tengerhajózás fontosságát már a XIX. században felismerték a közép-európai gabonára rászorult angolok, akik a szállítás meggyorsítására megépítették a Csernavoda és Konstancia közötti vasutvonalat és így kötötték össze a Dunát a tengerrel. De mert a tengelyen való szállítás időközben drágának bizonyult, már régebben felvetődött az a terv, hogy ezzel a vasutvonalal párhuzamosan hajózható csatornát kellene építeni. A terv 1917-ben közel állott a megvalósuláshoz, amikor a megezálló német-osztrák-magyar csapatok hozzá is kezdtek az előmunkálatokhoz. A 60 kilométeres csatorna építési költségei akkor mintegy 117 millió aranykoronába került volna, ma pedig 85 milliárd lejtbe kerülne. Van még egy terv, amely földalatti alcsatornára vonatkozik. Ez a csatorna, mint hogy rövidebb volna, csak öt-milliárdba kerülne. A „Temps“ tudni véli, hogy a nemzetközi Dunabizottság hajlandó volna megfelelő költséget nyújtani a terv megvalósítására.

* **A „Czur Salom“-akció vezetője ezton is felkéri az akció tagjait, hogy a jegyzett parcellák után f. évi július hó 1-én esedékes részletet („A“ jegyzők dunamonként 1 font, „B“ jegyzők dunamonként 2 10) londoni devizában kizárólag az Erdélyi Hitelbank R.T. nál Arad, vezetett Czur-Salom folyószámlákra átutalni sziveskedjenek. Amennyiben korlátozó devizarendelekek miatt valószínű nem áll módjában az átutalást londoni devizában eszközölni, kérjük hogy az esedékes részletnek megfelelő lejt összeget ugyancsak az Erdélyi Hitelbank R. T. nál Arad, vezetett Czur-Salom lej folyószámlákra átutalni sziveskedjék és a befizetés beérkezésére vonatkozó bankértesítés vétele után napi árfolyamon fonban kapja elszámolva. Saját érdekében kérünk mindenkit az átutalást csakis fent megnevezett pénztintézethez eszközölni, mert az esetleg más pénztintézethez való átutalás esetén is befizetése az Erdélyi Hitelbank R. T.-hoz lesz irányítandó és az ily módon előforduló késedelem-ből keletkező árfolyamkülömbözést, valamint átutalási díjért a felelősség az illetőt terheli. Ugy-szintén kénytelenek leszünk minden f. évi július hó 1-e után beérkező összeg után a megfelelő késedelmi kamatot számításba hozni**

— **Udvarhelymegye főorvosa holtan fekdűt tizennégy napig az ágyában.** Tudósítónk jelenti: Jean Sarbu dr. Udvarhelymegye főorvosa két héttel ezelőtt egy este azzal ment el hivatalából, hogy másnap reggel elutazik Balázsfalvára családjához. Mindenki abban a hiszemben volt, hogy el is utazott, míg esztörtétkö dőlben a levélhordó észrevette, hogy a főorvos lakásából rettenetes büz árad ki. Jelentésére azonnal bizottság szállt ki, amely a lakásban a főorvos oszlásának indult holttestét találta. Megállapították, hogy a halál 14 nappal azelőtt, szívzélhűdés következtében állott be.

Tavaszi vásár mélyen leszállított árakkal.

- Muslin harisnya ..... lei 88
- Cérna flor ..... lei 97
- Selyem flor ..... lei 115
- Selyem, tartós 150-180

Keztyű és kiltő tőru nagy vlasztékban

HELIOS-nál

Főtér 7 szám.

— **Tűzharc vahabíták közentik: Mekka társaság és vahasor. A harc hevétak és egymásra rookban fejlődtek három halott ma háborodást okoz Saud egyiptomi hogy a vérengzés kal több halottat**

— **Közvetlen Máramaros és lentik: A máram régi óhajának tett vezérfelügyelőség távbeszélő és távvincia között. Renoka az, hogy Már érintkezni Bukoviszélni egyáltalán vlnába, egy táviratartott. A ke eskárai voltak nap reskedelmileg egy és jobban elhideg ügyelőség végre o vonalkapcsolatot á között Dornavatrá zérfelügyelőség ez kereskedelmi élet**

— **Megnyilt gresszus. Berlin tak meg a berlin szust. Az egybegy külügyminiszter in Schauspielhaus ün szédet. A minisztról beszélt, míg J tultengéseit korhol tted a jelenvolakr érdeklődés nyilván kében méltatják másbkapcsolódásá dr. Stuzel birodal kultuszminiszter. gresszusnak Slav nok az oroszország bizasából jelentette gyobb igényeket i jegyszédőig minde osztályharc alapjá fejezést, hogy a létrejön. Beszédét angol nyelvre. Rí egyik elnöke a s előadást és tiltakó gyilkosságáért a s utóbbi időben ugy pódzott színészek — mondotta — a elhivatottság nél a szervezetek fela felszinen tartson. Heródes és Mar színházban.**

— **Cipészip ipartestület szakot tanfolyamot nyit jelentkezni lehet Unió-utca 24.**

* **Párisi Ar zásának nyertesei megtartott havi s tek: I. díj Lei 1.000, No. 47.87 Kéretnek a szeres átvétele végett kezzenek.**

* **Bikszád g Ivő-kura, meleg hideg vizgyógyinté orvosi szaktekint zőszervek, gyome ellen, nemkülönl valamint sárgasá Szobák július b fűrdőorvos. Mérs nek is. Birnily a fűrdőigazgatós (Szatmár megye.)**

Legolcsóbban fe

Weisz Adolf uriszahóságát áthelyezte Galea Regele Ferdinand 17. sz. alá

Tűzharc egyiptomi zarándokok és vahabíták között Mekkában. Londonból jelentik: Mekka közelében egy egyiptomi zarándok-társaság és vahabíták között összetűzésre került a sor. A harc hevében a felek fegyvereket használtak és egymásra lövöldöztek. Valóságos harci sorokban fejlődtek fel és a tüzelés végén harminchárom halott maradt a csatatéren. Az eset nagy felháborodást okozott Egyiptomban. Magának *Ibn Saud* egyiptomi királynak kellett közbelépnie, nehogy a vérengzés megismétlődjék. A vahabíták sokkal több halottat vezettek, mint a zarándokok.

Közvetlen telefon- és táviróvonal Maramaros és Bukovina között. Szigetéről jelentik: A maramarosi és a bukovinai gazdasági élet régi óhajának tett eleget az északromániai posta-vezérfelügyelőség azzal, hogy a napokban közvetlen távbeszélő és távirókapcsolatot teremtett a két provincia között. Rengeteg kelemetlenségnek volt az oka az, hogy Maramaros nem tudott közvetlenül érintkezni Bukovinával és viszont. Telefonon beszélni egyáltalán nem lehetett Maramarosból Bukovinába, egy távirat utja pedig 3-4 napig is eltartott. A ke eskedelemnek így kiszámíthatatlan kárai voltak nap nap után és lassanként a kereskedelmileg egymásra utalt két országrész jobban és jobban elhidegült egymástól. A postavezérfelügyelőség végre orvosolta ezt a hibát és közvetlen vonalkapcsolatot állított fel Maramaros és Bukovina között Dornavatrán és Kirlibában keresztül. A vezérfelügyelőség ezen intézkedése a két országrész kereskedelmi életében igen nagy megelégedést keltett.

Megnyílt a nemzetközi színészkon-gresszus. Berlinből jelentik: Tegnap este nyitották meg a berlini első nemzetközi színészkon-gresszust. Az egybegyűlteket dr. *Stresemann* birodalmi külügyminiszter üdvözölte, majd *Jeszner*, a berlini Schauspielhaus intendantsa tartott nagyszabású beszédet. A miniszter a művészet korszerű feladatai-ról beszélt, míg *Jeszner* a sport és mozgásjáhozak túltengését korholta. Mindkét beszéd mély hatást tett a jelenvolakra. A kongresszus iránt szokatlan érdeklődés nyilvánul meg és az újságok hosszú cikkekben méltatják a színészet internacionális egymáskapcsolódásának fontosságát. Beszélt még dr. *Stuelz* birodalmi belügyminiszter és dr. *Becker* kultuszminiszter. Nagy érdekessége volt a kongresszusnak *Szlavinszky* orosz beszéde. Ez a szónok az oroszországi művészek szövetségének megbízásából jelentette, hogy Oroszországban a legnagyobb igényeket is kielégítő szőlis áktól kezdve a jegyszédőig minden művész meg van szervezve az osztályharc alapján. Annak a reményének adott kifejezést, hogy a művész-internacionálé rövidesen létrejön. Beszédét lefordították német, francia és angol nyelvre. *Rickelt*, a német színészsztövetség egyik elnöke a színészet mai állapotáról tartott előadást és tiltakozott az ellen, hogy színészek öngyilkosságáért a szövetséget teszik felelőssé. Az utóbbi időben ugyanis több ízben rendkívül elharpódzott színészek között az öngyilkosság. Fájdalom — mondotta — a színészek ötven százaléka belső elhivatottság nélkül jön erre a pályára és nem a szervezetek feladata, hogy eltérve egzisztenciáikat felszínen tartson. Este a kongresszus tiszteletére Heródes és Mariánne drámát adták az állami színházban.

Cipészipari tanfolyam. A kolozsvári ipartestület szakosztálya július 1-én új továbbképző tanfolyamot nyit tagjai számára. Az új tanfolyamra jelentkezni lehet Lengyel Károly cipésmesternél, Unió-utca 24.

Párisi Áruház Cluj, június havi sorshuzásának nyertesei: A Párisi Áruház f. hó 25-én megtartott havi sorsoláson a következő számok nyertek: I. díj Lei 3.500 No. 69.343, II. díj Lei 1.000 No. 47.879, III. díj Lei 500 No. 45.944. Kértenek a szerencsés nyertők, hogy nyereségeiket átvelele végett a sorsjegy bemutatásával jelentkezzenek.

Bikszád gyógyfürdő nyitva június 1-től Ivó-kura, meleg ásványvíz és szén-savas fürdők, hideg vizgyógyintézet és inhalatórium. Elsőrangú orvosi szaktekintélyek által javallva van a lég-zérszervek, gyomor- és bélhurutos megbetegedései ellen, nemkülönben hólyag, vese és epébajoknál, valamint sárgaság kerégyomorfekély eseteiben. Szobák július hóra még előjegyezhetők. Állandó fürdőorvos. Mérsékelt áru kozmika diétás betegeknek is. Bármily felvilágosítással készséggel nyújt a fürdőigazgatóság. Baia Bicsaad (Bikszád fürdő). (Szatmár megye.)

SPORT

A Haggibbor tisztújító közgyűlése

Ma délelőtt 11 órakor tartja meg a Haggibbor a Palermó-kétféleké emeleti helyiségében lévő klubotthonában tisztújító közgyűlést. Ezuttal megalakulása óta hatodszor ül össze Kolozsvár zsidóságának az a része, amely a zsidó nép testi megújulásának ügyét szíven viseli, — hogy megválassza azokat, akik az erdélyi zsidó sport legmígjobb reprezentánsának: a Haggibbor sportegyletnek ügyeit tovább vezetni hivatottak. Az elmúlt hat év súlyos küzdelmekben volt terhés, de ez a hat év egyuttal fényes bizonyosságot szolgáltatott annak, hogy a kolozsvári zsidó ifjúság testnevelésének és testedzésének ügye arra hivatottak kezébe van letelve: a Haggibbor fennállásának rövid ideje alatt is valóban elismerés emíltó munkát végzett. Szinte máról holnapra sikerült a zsidó ifjúság zömét zászlója mögé tömöríteni, akik a sport és testedzés különböző ágaiban fejlesztve magukat, elismerést és dícsőséget szereztek a zsidó névnek — dícsőséget és elismerést olyan téren, amelyen eddig leg hátul kullogtunk.

Haggibbor: ma már fogalom mindenütt, ahol a sport iránt érdeklődnek. Nemcsak futballmérkő-zéseket jelent ez a név, — de jelenti 300 zsidó ifju aktív testedzését a sport különböző ágaiban. Éz jelent ugyanannyi egészségtől feszülő mellkast, erőteljű dagadó izmokat és józan, egészséges élet-csírát. Éppen ezért nem néhány embernek szerep-csereje csupán a Haggibbor mai és mindenkori tisztújító közgyűlése, hanem az erdélyi zsidó nem-zati mozgalom vitális érdekeibe vágó esemény. A lelépő vezetőség működése alatt a Haggibbor keretei kiszélesültek, újabb szakosztályokkal gazda-godott az egyesület és újabb, jelentős sikereket könyvelhetett el. Újabb erőket sikerült bevonnia a testedzés körébe és ez a legfőbb érdeme a sport-egyletnek, amelynek jelentősége jóval meghaladja a zöld gyepen, vagy az uszimedencében kivított ver-senysikereket. Éz ez az irány, amely a helyzet parancsoló szükségessége az irányítást átvevő új vezetőség számára is kijelöl. A zsidó ifjúság minél hatalmasabb tábora: tömöríteni a klub zászlója mögé — egyszóval: nem versenyzőket nevelni, hanem tömegsportot adni.

A leköszönő vezetőség tagjai: dr. *Tischler* Elemér elnök, *Biró* Andor, dr. *Fenichel* József és *László* Jenő alelnökök, dr. *Kepez* főtitkár lelkes és odaadó munkásságot fejtettek ki ebben az irány-ban és az új vezetőség munkásságának irányvonala is a tömegsport fejlesztésében kell hogy beleküp-csolódjék. (k. r.)

KAC—Haggibbor

A Kinizsi lemondása folytán az eredeti program szerint a kolozsvári futballsport két riválisa: a KAC és a Haggibbor mérkőz össze ma délután erejükét a CFR sporttelepén. Nem is kell talán hangsúlyoznunk, hogy a két csa-pat találkozója mindenkor a legkimagaslóbb sportesemények közé tartozik, amely iránt min-dig páratlan érdeklődéssel fordult a sport-közvélemény tekintete, bármily jó, vagy rossz formában is legyen valamelyik ellenfél. A Haggibbor—KAC mérkőzéseket nem is annyira a tudásdifferencia, mint inkább a nagyobb lelkesedés és győzniakarás, a pillanatnyilag jobb diszpozíció szokta eldönteni és ezért a mai találkozás eredményét megjósolni nem lehet. Annyi bizonyos, hogy változatos, élénk és heves küzdelem után fog eldőlni a mérkő-zés sorsa, mert mindkét együttes igen jó for-mában van. (A bajnokságban az ősszel a Haggibbor győzött 5:2, tavasszal a KAC 3:1 arányban.)

A Haggibbor színeiben ezuttal először fog szerepelni *Braun* Ernő, az egyesület új játékos, akinek közreműködése a csatársor átütő erejét és góllövőképességét lényegesen emeli. A két csapat valószínűleg a következő összeállítás-ban szerepel:

Haggibbor: Rosenfeld—Pollák, Braun—Vi-rág, Klein, Edelstein—Rosenfeld, Braun, Farkas, Reményi, Moskovitz.

KAC: Szathmáry—Raduch, Arnold, Kertész, Schultz, Lakatos, Mezey, Szaniszló, Rakitovszky, Batrin, Heim. A mérkőzést I. *Ciurel* vezeti.

Kérjen ajánlatot

FLEGLER

műipari festővállalattól, Cluj Str. I. Rațiu [volt Kötő-ú]. Készít a legegyszerűbbtől a legdiszesebb festő munkákat. Cimfestő, szobafestő, zománccfényező mázólo és épületfestési munkákat. Fertőtlenítő és féreg-irtás jótállás mellett. Vidéki megrendelést vállal.

Óvakodjunk az utánzattól!

Csak az a valódi

Hellmann-féle kenyér,

melyen ez az itt látható kis címke rajta van.

Din Brutarie HELMANN sűtődeből

minden általam sütött kenyeren rajta van,

Ez a címke fontos, mivel tudomásomra jutott, hogy egyes kereskedők kenyerüket, mint Hellmann-féle kenyeret árusítják.

Select-mozgó

Ma utoljára

Lya Mara

a kedves német színésznő utolsó filmjében

Montmartrei Venusz

Dramatikai vigjáték a párisi arisztokrácia életéből 7 felvonáson Ultramoderna film. A második főszerepben a híres orosz színésznő, Olga Tschechowa.

Hétfőtől kezdve

Konrad Veidt

hatalmas új filmjében

Orlak kezei

Uranla-mozgó

mutatja be a legújabb és legszenzációsabb filmet

Samson

(Luciano Albertini)

Egy perccel 12 elött

Új megrázó szenzációs Monopol Concordia film

Apollo-mozgó

Öreg ember, nem vén ember

Jókai Mór híres regénye után 5 felvonásban

Chlorodont fogpaszta, Chlorodont fogpor, Chlorodont szájvízkivonat

Legol-csóbban **fest, tisztít UNIO, Cluj** Fiókküzet Str. Barițiu 2., Str. Iuliu Maniu 8. Cal. Moților 110. Gyár C. Regele Ferdinand 133. **Telefon 877**

KÖZGAZDASÁG

Legendaszerű pénzbőség a berlini piacon

Németország ismét domináló szerephez jut a nemzetközi pénzpiacra

(Berlin, június 26. Az Uj Kelet tudósítójától.) Már szinte legendává vált az a pénzbőség, amely Németországban hónapok óta egyre tart. A berlini pénzpiacra a pénzbőség még folyton fokozódik. A nyílt piacon szinte lehetetlen a főlős pénzek elhelyezése és

a napipénzt már 3 százalékon alul is szívesen folyósították az elsőrendű cégeknek, de a legkisebb vállalatoktól sem kértek többet 4-5 százaléknál.

A napipénz kamattételének nagy esőkkenéséből magyarázható, hogy rövidlejáratú pénzek iránt egyáltalában alig mutatkozik érdeklődés.

A Reichskreditgesellschaft már csak 2 millió márka erejéig fogad el betéteket, ezen felül csak egészen csekély kamatmegterítést ad. Azok számára, akik a főlős tőkéket a belföldön másképp nem tudták elhelyezni, nem maradt más hátra, mint azokat a Birodalmi Bank gródszmláin kamatmentesen elhelyezni, ha nem akarták azokat a külföldön pl. szerezni. Műán azonban a belföldön már egészen lehetetlen a rövidlejáratú hiteket elhelyezni,

a bankok élénken érdeklődnek a külföldi elhelyezések lehetőségei iránt.

Főképpen dollár devizák felé fordult ismét a figyelem és élénken vásárolták a belga királyi utalványokat is, amelyek szintén dollárra szólnak. Élénken érdeklődnek a német bankok Franciaország iránt is. Eddig azonban számot tevő összegeket nem sikerült elhelyezni. Ugy látszik tehát, hogy Németország ismét aktív szerepet kezd játszani a nemzetközi pénzpiacra. A pénzbőség olyan nagy, hogy a Birodalmi Bank váltótárcaállománya a legutóbbi bankkamattáblészállítás ellenére is alig mutat emelkedést és így nem módosítható, hogy

a berlini tőzsdén élénken tárgyalják az újabb bankrátaleszállítás lehetőségét.

A nagy pénzbőség állandóan kedvező hatást gyakorol a tőzsdére is, különösen azáltal, hogy a külföldi kereslet is változatlanul tart. A francia tőke állardó vásárló a berlini tőzsdén,

ahol mindig meg lehet állapítani, hogy a francia érdeklődés a német papírok iránt olyankor emelkedik nagyobb mértékben, amikor a francia frank egy-egy rövid szünet után újra rohamosabban esni kezd. Kisebbségi megzakításokkal ez az irányzat már a múlt év novemberében óta uralkodó lett és ezalatt az idő alatt a részvényár-folyama átlagban csaknem megkétszereződött.

A tőzsdei forgalom olyan lendületet vett, hogy a bankokban hovatovább ismét visszatér a nagy tőzsdei hosszok idejének képe.

Az elmúlt évek nagy létszámpaszta után a bankoknál ismét megkezdődik a tisztviselők számának sz. csökkentése, mert a lecsökkentett létszámú tisztviselői kar nem bír megbírkózni az egyre szaporodó munkával. A bankokban ismét gyakori eset lett az éjszakai munka, mert a tömeges megbízásokat másképp nem tudják elintézt.

A folytonos külföldi vásárlások a belföldi tőkét, amely amugy is nehezen talál elhelyezkedést, egyre nagyobb mértékben ösztökélik a tőzsdei üzletben való részvételre. Az irányzatot mindenesetre a külföld magatartása irányítja. Az érdeklődés homloktérében a bányafértek és a vegyipari részvények állanak. Egészen kivételes arányú a festékipari tröszt részvényeinek javulása. Ezeket a részvényeket csak néhány nappal ezelőtt kezdék jegyezni a 9 százalékos osztalékszelvény nélkül és máris behozta ezt az értékelést, sőt tovább emelkedve, először túlhaladta a 200 százalékos árfolyamot. Ezen az árfolyamon számos realizálás történt, azonban ezek elintéztése után a részvény ismét folytatta az emelkedést s most már 205 százalékos kurzuson áll. Nemkülönben szilárd a járadékok piaca is.

A nagy tranzakciók is napirenden vannak és e révén is rengeteg külföldi pénz jön be az országba, amely amugy is sok főlősleges tőkével van telítve. Pénzügyi szakemberek véleménye szerint a németországi javulást tulajdonképpen az a belső tőkeképződés idézte elő, amelyet a valorizáció eredményezett.

fokozatos lemorzsolódás állott be, de az alacsonyabb árfolyamok ellenére is a kereslet teljes tartózkodást mutat és a forgalom nagyon kis keretek között mozog.

Egy amerikai pénzcsoport meghívottja Bukarestben tárgyal a kormányval a dollárköcsönről. Bukarestből jelentik: Steppel bankár, egy amerikai pénzcsoport megbízásából, ma Bukarestbe érkezett. Még a délelőtti folyamán értekezlet volt, melyen résztvettek Mitilineu külügyminiszter, Manoilescu pénzügyi és lamtitkár és Averescu tábornok. Az értekezleten Steppel előterjesztette a konzorcium feltételeit egy nagyobb kölcsönt illetőleg. Itt említjük meg, hogy az „Adeverul“ egészen biztos forrásból úgy értesül, hogy a kormány már a közeljövőben kibocsájtja a 4 milliárdnyi új bankjegyet. A lap megjegyzi, hogy híre olyan kompetens forrásból ered, hogy azt minden esztleges cáfolat ellenére is tentartja.

Tengerire és zabra is kiterjesztik a budapesti gabona határidőüzletet. Budapestről jelentik: A tizenkétevi szünetelés után, két héttel ezelőtt reaktívált budapesti gabona-határidőüzlet forgalma egyre nagyobb méreteket ölt, miután az üzleti forgalomba az utóállamok gatonakereskedelme is kezd belesz. csatlódnai. A megnövekedett forgalomra való tekintettel elhatározta a tőzsdetanács, hogy a határidőüzletet a zabra és a tengerire is kiterjeszti.

1 klg. Hochglanc massza leu 40
1 klg. Barna massza . . . leu 60

Megrendelésre utánvétellel küldi **Astor Iparvállalat, Oradea**, Strada Cocalniceanu No 2. Mintákat díjmentesen küldünk.

RHEUMA KÖSZVÉNY GYÓGYHELYE

PÖSTYÉN

a világon páratlanul áll. Jó polgári pensió napi 50 cs. h. koronától feljebb. Felvilágosításul szolgál Mg. Ph. L. Singer, Tímisoara, II. Str. P. Tegle Nr. 2. Aki nem utazhat, az használja Pöstyén iszap-házikurát.

Pi. Qua. iszapocskák, használatra kész gamma kompress minden gyógyszerárban, drogeriákban kapható

Hess

mérlege minőségi munka

Hess Victor, Sibiu
első romániai mérleggyár.

S. O. S.

Nemzetközi Embervédelmi Kiállítás
Budapest,
1926 május 26 - aug. 3 ig.

A drezdai Hygiene-Museum „Der Mensch“ világhírű anyagának a budapesti rendezés tüneményi múzeuma érdekes gyűjtemények részvételével és az egészségügy iránti mély tudományának a közönség előtt csak hírből ismert gyűjteményeivel — A kiállítás területén nagy szerű vendéglő, kávéház, szórakozópark, tánc pavillon reggeli-késő éjszakáig áll a közönség rendelkezésére.

Félfaru utazás
Budapestre, a visszautazásnál bármely határellomásra is lehet félfegyed utazni.

Magyar vízum 50 L.
(1 aranyécs óra)

Olcsó lékás és ellátás előkelő szállodákban.

A kedvezményesre és a kiállítás megtekintésére jogosító igazolványok a kiállítás romániai megbízottjánál a Hivatalos Menetjegyirodában, Oradea — Kolozsváron kizárólag a Főter 1. szám alatti menetjegyirodában, — és a minden romániai városban levő képviselőknél. — Kiállítás igazolványok Szébenben a Herme-Reklám és Hirdetési vállalatnál is kaphatók.

Aranyér

„Anusol“ Soedecke

Aranyér ellen több, mint 25 éve a legjobban elismert szer. Gyógyászati alkalmazás, biztos siker, minden fájdalmat azonnal megszüntet és meggyógyítja a gyuladt, sebes és vérző helyeket. Artalmas alkatesztől mentes, reggel és este egy kúpocskát tesz a végébe bevezetve. Minden patikában és drogeriában kapható

Gyár címe: **Goedecke & Co.**
Chem. Fabrik Leipzig
Raktár **F. H. Mees** Bucarest
Calea Grivitei 61

Végleg fe gabonacég. B... is igen nagy fe régi nagymultu Órási kompl-xu a cég likvidásá... tesen a mai visz... nyuló üzlet le... elkre. Éppen em... lását is erősen... donora Fleischl... magánvagyonát... számolás rendel... ban a cég fizeté... déki adós egész... lasztást, vagy k... lévségek is erd... ugy, hogy a sta... tározása óta cs... kedden és szerd... tartottak, amely... döttek is. Szerd... cég likvidálását... a cégtulajdonos... nyilvánuló bira... paszivák összeg

A lej Zár... 15 40, Budapest... gában — —.

Kolozsvár... nem érkezett j... jegyzéssel szer... dett elérve a 23... vizák tovább es... kezők :

Bécs 31-20—3... 310—312, Páris... 43 50, Newyork... 1690, Milánó 8-10

Zürich. Zár... 207-55, Newyork... 1490-00, Milánó... pest 72-30, Belgr... 235-00, Varsó 4

Bukaresti... 53 50, London 4... 8-15 Zürich 4... Brüsszel — —

Bukaresti... márká 52-00, le... sterling 1080, f... 42-00, olasz lí... 3 80, dollár 220... schilling 31-50, ... 6 55, belga fran

Üveg

„VENI“
& Co. közke... Schneider
Kuláns bizsolg

Végleg felszámolt a budapesti Fleischl gabonacég. Budapesti jelentik: Külföldön is igen nagy felháborítást keltett annak időszerűsége, hogy a régi nagyműlt Fleischl cég fizetési zavara. Olási kompromisszum lebonyolítása vált aktuálissá a cég likvidálásával kapcsolatban, de teret enged a mai viszonyok mellett a több országra nyúló üzlet lebonyolítása csak lassan halad előre. Eppen emiatt a gazdasági viszonyok romlását is erősen megérzi a cég, amelynek tulajdonosa Fleischl Sándor dán konzul, minden magánvagyonát, villáját, ezüstjeit, képeit a felszámoló rendelkezésére bocsátta. Miután azonban a cég fizetési rezszegeinek hírére sok vidéki adós egész egyszerűen szótlanul fizetési halasztást, vagy kényszerregezésért kért, a külföldiek is erősen megromlottak időközben, úgy, hogy a status helyzete a likvidálás elhatározása óta csak rosszabbodott. A hitelezők kedden és szerdán folytatódólagosan értekezletet tartottak, amelyen résztvettek a külföldi kiküldöttek is. Szerda délután végül elhatározták a cég likvidálását és a felszámoló munkálatait a cégtulajdonosok végzik, jellel az irántuk megnyilvánuló bizalomnak. Ugy hírlik, hogy a passzívák összege meghaladja a 70 milliárdot.

FOZSDE

Junius 26 án

A lej Zárlatában 235-00 - 235-00, Párisban 15 40, Budapesten —, Bécsben —, Prágában —.

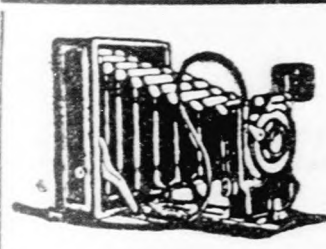
Kolozsvár. A lej zürichi zárlatáról ma nem érkezett jelentés. Nyitásban, a tegnapi jegyzéssel szemben öt és fél ponttal emelkedett elérve a 235 ös jegyzést. Belföldön a devizák tovább esnek. Az árfolyamok a következők:

Bécs 31-20 - 31-60, Prága 6-55 - 6-65, Budapest 310 - 312, Páris 6-50 - 6-60, Zürich 43-25 - 43-50, Newyork 223-00 - 223-00, London 1080 - 1090, Milánó 8-10 - 8-25.

Zürich. Zárlat: Berlin 123-00, Amsterdam 207-55, Newyork 516-50, London 2513-50, Páris 1490-00, Milánó 1880-00, Prága 1529-50, Budapest 72-30, Belgrád 914-50, Bukarest 235-00 - 235-00, Varsó 40-00, Bécs 73-10.

Bukarest. Devizák: Páris 6-52, Berlin 53-50, London 1087-00, Newyork 223-00, Milánó 8-15, Zürich 43-30, Bécs 31-80, Prága 6-65, Brüsszel —, Budapest —.

Bukarest. Valuták: Napoleon 850 német márká 52-00, leva 1-60, török lira 115 font sterling 1080, francia frank 6-80, svájci frank 42-00, olasz lira 8-00, drachma 2-75, dinár 3-80, dollár 220-50, lengyel forint —, osztrák schilling 31-50, magyar korona 31-50, cseh korona 6-55, belga frank —, holland forint —.

Vidéki amatőrfényképezők kérjenek arjegyzéket **POLITZER** fotóáruháztól Carei-Mare. Vidéki szétküldés. Alapítotott 1896.

Üvegcsiszolás!

Bator- és fali tükrök 2-8 mm. vastagságban, minden méretben és kivitelben, u. m. sarkos, ovál és barok. Finn-tükör 2 mm. vastag, eredeti táblákban és kivágva. Autóüveg. **Tükörjavítás** Üveg rézbe foglaltása művészi kivitelben. Tükör és tükrőüveg-raktár. — Hajlított üveg.

„VENUS” üvegcsiszoló és tükörgyár, Friedrich & Co. közkereseti társaság, Sibiu. Schneidergasse No 4. Kaland kiszolgálás. Előnyös szállítás.

SZINHÁZ MŰVÉSZET

MAGYAR SZINHÁZ

A jövő hét műsora a legnagyobb változatosságot jelenti, amit színház produkálhat. Kedden Szenes Béla nagysikerű vígjátéka, az Alvó férj van műsoron, szerdán operaelőadást tart a színház, mely az évad utolsó operaelőadása lesz és a Pillangó kisasszony kerül színpadra, melyben Léva Ilonka, Rózsa Ily és Ocskay Mihály fognak fellépni. Csütörtökön tartja a színház drámai együttesének bemutatását a szünet megkezdése előtt és ez alkalommal az idén legnagyobb sikerű vígjátékát, Fedor László: Dr. Szabó Juci-ját játsszák Poor Lili fellépésével. Szombaton a diadalmas Marica grófnő van műsoron, vasárnap este pedig a Csókos asszonyt játsszák 16-szor Pintér Böskevel a címszerepben. Ez alkalommal fellép Mimi Shorp a kiváló táncművésznő is teljesen új táncokkal. Hétfőn és kedden egy régi operettnek, a Postás fia és hugának lesz a reprize, melyet angol eszmé után Sziklai Coraél és Faragó Jenő írtek. Pintér Böske és Ihász Aladár játsszák a vezetőszerepeket.

Erdészlány. Hosszu pihentetés után most újra műsorába vette a magyar színház az Erdészlányt, melynek címszerepét Pinér Böske játssza.

Vége a szép nyárnak. Vasárnap délután 6 órákor a Schöpflin Aladár finomhangulatú vígjátékát játsszák újra a premier sz. repositálásában.

Magyar színház heti műsora

Vasárnap: Fél 3 kor: Vidám kabaré megismétlése: Hogy lesz Marica grófnőtől Csókos asszony. Katinka, Szécsing, Magánzámok. (Leszállított helyárrakkal. Sorozatszám 447.)

Vasárnap 6 kor: Vége a szép nyárnak. (Ujdonság 2-odszer. Leszállított helyárrakkal. Poor Lili-vel. Sorozatszám 448.)

Vasárnap háromnegyed 9 kor: Erdészlány. (Operett-repriz új betanulással és új szereplőkkel. Pintér Böske fellépésével. Bérletszűnetben. Sorozatszám 449.)

Hétfő: Tajfun. (Jubiláris 25-ödször. Poor Lili és Janovics Jenő fellépésével. Napi bérlet 139 sz. A. Sorozatszám 450.)

Kedd: Alvó férj. (4-edszer. Utolsó napitélet 140 sz. B. sorozatszám 451.)

Szerda: Pillangó kisasszony. (Az idei évad utolsó operaelőadása. Léva Ilonka, Rózsa Ily és Ocskay Mihály fellépésével. Sorozatszám 452.)

Csütörtök: Dr. Szabó Juci. (10-edszer. A drámai személyzet bemutatása a szünet kezdése előtt. Poor Lili fellépésével. Sorozatszám 453.)

Péntek: Cigányprimás. (Operett-repriz, új betanulással és új szereposztással. 50 edszer. Pintér Böskevel. Premierbérlet 69 sz. Sorozatszám 454.)

Szombat: Marica grófnő. (14-edszer. Sorozatszám 455.)

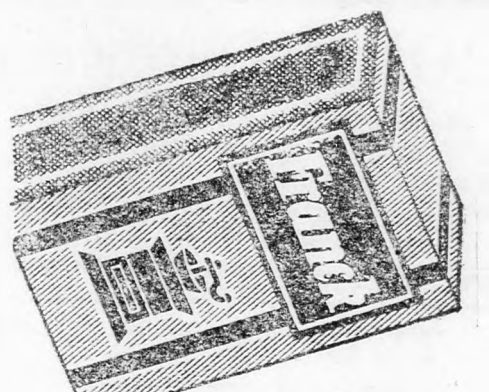
Vasárnap fél 3-kor: Hamupipőke. (Gyermekelőadás igen olcsó helyárrakkal. Sorozatszám 456.)

Vasárnap d. u. 5-kor: Fraquita. (Leszállított helyárrakkal. Kerácsnyi Dival, László Andorral, Ihász Aladár-ral. Sorozatszám 457.)

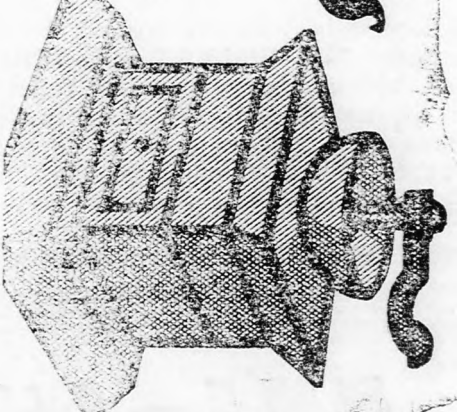
Vasárnap este 9 kor: Csókos asszony. (16-odszer. Mimi Shorp új táncával. Pintér Böskevel, Ihász Aladár-ral. Sorozatszám 458.)

A világ szenzációja az IDEAL **filc-kalapjal.** Szalmakalapot minden elfogadható árban árussít az **IDEAL** kalapszalonn. Formálások 48 óra alatt készülnek **Oluj, Galia Reoelo Ferdinand S.**

Preciós fogaskerékek készítése **autókhöz** és egyéb gépekhez garancia és **olcsó ár** mellett. **Szabó János** C. u. j, Str. Jasi'or (Nagyszamos) No 2.

Maradion a régi szokás mellett és használaton ezután is kávéjához dőpözös Valódi Franchkot. Ez olcsóbbá teszi a kávéit, az ízét pedig erőteljesebbé. A gabonakávéhoz is felhasználható szűkségese a Valódi Franch.

Hölgyeknek nyáron a **RAPIDOL** hygienikus izzadási elleni szer használata üdítés és jótétemény. **RAPIDOL** megakadályozza a hónalj, láb és kezek túlerős izzadását, erősíti a bőrsejtjeit és azt puhává és simává teszi. Diszkrét levendula illata van. Hatása tökéletes. Ára üvegenként 45 lej. Kapható drogériákban és gyógyszerárakban. Ha nem, úgy rendeljen családi csomagolásban három üveget utánvét mellett, ára 130 — lej. A szétküldés ebben az esetben teljesen díjtalanul és portmentesen történik, a belföld bármely postahivatalához, **Farmax Braşov, Postafiók 53 utján.** Vezérképvislet: **AMPHORA R.-T. Braşov.**

APRÓHIRDETÉSEK

Egyszeri! Közéknél egy szó 4 lej, vastagabb betűvel 8 lej. Legkisebb apróhirdetés 40 lej. Álláskeresőknek 80% kedvezmény. Apróhirdetések díja előre fizetendő. Eljegyzési hírek díja 250 lej, előfizetőknek 150 lej

WEINSTEIN & FRIEDMANN
Verlags-Buchhandlung in **CLUJ**
"חומשים של נערים"
חומש רש"י, תרגום פיר
יעד וואכע סטענדארט געבוירען
וויא איינע געוואונליכעס שווארצעס מיט
שואדע גראסעס ווינע בוכשטאבען געדווקט
דעמאל-פריין נור 5 לעי פער שטיק
ווידער-פערקויפער ווערדען געוויבט!

ALKALMAZÁS
Keresek
jól számoló, jó írásu, megbízható szidőleányt üzletembe, ellátással; továbbá egy főzést értő szorgalmas leányt. E'ek Lăptărie str. Suluțiu (Viz-utca) 8.

LAKÁS
Belvárosban különbejárta butorozott szobát keresek június I vagy 15-ére. Leveleket „álladó” jellegére kérek. 1313

IPARI VAGY KERESKEDELMI VÁLLALAT RÉSZÉRE BELVÁROSI INGATLAN ÉPÜLETEKKELELESÉN ELADÓ. Pompái tőkebefektetés magánosokna is. Érdeklődhetni Dr. Ciurdariu ügyvédnél, Calea Victoriei 40.

Azonnal kiadó üzlethelyiség legforgalmasabb helyen. Értekezni a háztulajdonossal, volt Széchenyi tér 29.

Hebe fürdőben, Román-szintgyörgyön, szobák komforttal berendezve, szállodában és villákban megrendelhetők. Lékai. 1283

Ajánlok Erdélyszerte elismert legjobb és állandóan frissen olvasztott **LIBAZSIRT** tisztá. LIBAZSIRT saját export bődönömben 10 kg-tól feljebb a 125 lej frankó, a pénz előzetes beküldése mellett. Vízszinteladókna árendelény és az összeg 100%-a előre leküldendő. **Friedmann Samuel Oradea, Strada Cuza Voda 6**

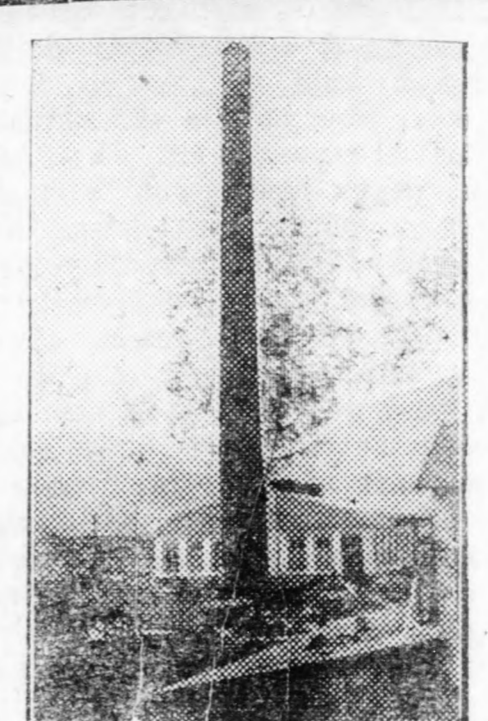
Czur Salom jegyzők figyelmébe! Czur Salom partcellák eladását Palesztinában előnyös áron közvetitem. **Hercog Vilmos Haifa P. O. B. 558. 1320**

KÜLÖNFÉLE
SCHWALD
Etel, Str. Vlahnia (völl Szalva-u.) 3. Telefon 147

Fogósiszolda és tűkőrgyár. Táblaívog raktár és évezési vállalat. Hibás tűkők újraforgalmazása 1007

Régi bevezetett fűszer, gyarmat és rőridra angro üzlethez társ kerestetik. Érdeklődei szemé yelyesen **Rosenberg M. és Fia** cégénél **Gherla. 1319**

Mindenféle fordítások angol, francia, német, román és magyar nyelven (levelek, kérvények, szépirodalmi, tudományos, közgazdasági cikkek, prospectusok stb.) írógéppel való másolások és sokszorosítások gyorsan, pontosan késődnek. Főlvétel **Friedmann könyvkereskedésben, Főtér. 842**

Sajtkészítők figyelmébe. A legkiválóbb sajt a **schweizeri** tejtöltővel készül. Hatásos, nem romlandó készítmény. **Egger & Co R.-T.** vegyészeti gyár, Cluj

EGGENBERGER építési vállalat, Brasov Weisz Mihály-u. No 15.
Telefon 7-37

Gyárkémény építés, főbázn belváros, gépek a la-pozása, mindenféle betonmunkák kivétel, kőmunkák, gyártelepek részére, sajt készítésű szab. fűtőházak építése. Magas építés

Természetes ásványvíz.
VICHY
Ovakodjunk az utánzatoktól.
A francia állam forrásai: bevált: csuszál, hólyagbántalmaknál, cukorbetegségé, izületi fájdalmaknál.
Celestin Grand-Grille Hopital kitűnően használt máj bántalmaknál.
Vichy-Etat só lugsavas, erészhető víz házikészítése Vichy-Etat pastillák evés után elősegítik az emésztést

Saját bevált gyártmányu
motorcséplőkészleteket
versenyen kívüli áron és kedvező fizetési feltételek mellett azonnal nagyszabeni raktárról szállit:
Ferroagricola
mezőgazdasági gépgyár Rt. Sibiu-Nagyszeben
Só-utca 35-37
Ajánlatok, utazóink látogatása, valamint bemutatás díjmentesen!

Mielőtt fürdőre utazik,
okvetlenül keresse fel a
Bőráru Ipari Rt.
dusan felszerelt lerakatait
Oradeamare Bul. Reg. Ferdinand
Cluj Calea Reg. Ferdinand 2.
Satumare Strada Lucaciu
Ipartelep: Oradeamare, Str. Aradului No 23.

Kereszt...
vatal és
Kolosvárs
Pop (Brassa
Telefon
kerk. és kiad
377, 228 és
N. Sz. —
szám ára p
és vidéker
Babarestben —
1926 június
A le
mélye
DUN
Cluj, Piata U
Vételköte. ez
he
A pesti C
Ki ne ismer
máját: a Joh
század elején ki
meg benne a k
a pénz és mun
aki a hegyek s
a föld mélyéne
áldoz mindent
A kőlő szemé
a prototipusnak
bői és alacsony
minden nagy
cary után ál
jelenlége.
A Borkmann
lista elöugultsá
mint a történel
tették fel egy
nak várait: a tö
ció erőtelepeit
mas áruházakat
nyúlt a puszták
fakadt, gigászi
tek és borzalma
kiáltott az égre
A világhábo
ták az egész vi
régii feudalista
ták a társadalom
erényeket kreál
hatalmasabbak
szen az ő pénz
mányt, az égy
hatalmuk végü
sülésben robban
tulajdonképen
államférfiak, h
Borkmannok
ból a győzhetet
res fejfel kerül
meginogtak, a
sértetek — a
lébe burkolóva
és erőt a konju
értékállónak hi
nyersanyag, —
váltak s szint
lángoló forradal
a Borkmannok
Az agónia a
szívósa, a mor
nek egy része t
kapitalista gazd
neben gyűlt ö
akkumuláció, m
velejárója. Am
többen akadnak
kifizetni a gát
junktura szédül
optikai csalódás
hitette el velük
még ma is ugy
nyeknek hódol,
lemezték.
Ezen optika
budapesti malon
tatási híret hoz